

ANUL XVII NR. 8 (684) — 17 februarie 1968

flacăra

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

LA NORD DE MANGALIA

Punerea în valoare, din punct de vedere turistic, a litoralului nostru continuă. După construcțiile din ultimul deceniu de la Mamaia, Eforie și Mangalia, iată că se naște în momentul de față o nouă stațiune maritimă. Este vorba de un adevărat oraș menit să devină, în viitorii câțiva ani, unul dintre cele mai de seamă centre turistice ale Mării Negre. Viitoarea stațiune este amplasată între Mangalia și Neptun, într-un cadru marin deosebit: o plajă însoțită aproape toată ziua, multă vegetație și — deosebit de important — lacuri cu apă dulce, situate chiar la doi pași de apă sărată a mării.

Construirea viitoarei stațiuni maritime — denumirea nu i s-a dat încă (provizoriu se numește Mangalia-Nord) — a început din septembrie 1967 și va continua până în 1971. Într-o primă etapă, care se va încheia în vara aceasta, se vor da în folosință hoteluri cu o capacitate de 3 700 de locuri. În 1969 numărul turiștilor care vor putea fi găzduiți se va urca cu 11 500; în 1970 numărul lor va crește cu încă 9 760, iar în 1971 cu 1 200 — în total deci peste patru ani stațiunea va putea găzdui, dintr-o dată, 26 160 oaspeți, adică cu circa 6 000 mai mulți decât poate primi Mamaia, cu actuala capacitate de cazare, într-o singură serie.

Se construiesc hoteluri moderne, unele cu 3-4 sau mai multe etaje. Majoritatea lor sînt adevărate blocuri de sticlă prin care soarele pătrunde absolut în toate camerele. Proiectul viitoarei stațiuni, realizat de D.S.A.P.C.-Constanța, cuprinde, desigur, nu numai hoteluri și restaurante, teatre, cinematografe, baruri, magazine etc., ci și un număr mare de căsuțe (bungalovuri) și campinguri — turiștii putînd să aleagă, după preferințe. Vor mai fi aici și hoteluri cu profil de sanatoriu maritim, care vor funcționa probabil și în timpul iernii.

AUTOGREFĂ DE PULMON LA SANATORIU BALOTEȘTI

O intervenție chirurgicală efectuată recent la Sanatoriul T.B.C.-Balotești a stîrnit, pe bună dreptate, un viu interes. Este vorba de o autogrefă de pulmon, realizare a unei echipe de medici conduse de doctorul Stelian Ivașcu. În ce a constat această originală operație?

Aflăm că pacientul, în vîrstă de 55 de ani, prezenta o tumoră neoplazică localizată pe bronhie la nivelul ramificației unuia dintre cei doi lobi ai pulmonului stîng. Soluția operatorie curentă ar fi indicat extirparea întregului pulmon (ceea ce în cazul de față era aplicabil cu foarte mari rezerve, deoarece capacitatea respiratorie a bolnavului s-ar fi micșorat sub limita permisă). Ideea de a grefa un alt pulmon, în locul celui extras, n-a putut fi pusă nici ea în aplicare, datorită cunoscutelor dificultăți (încă nesoluționate pe plan mondial) derivate din intoleranța organismului la

Așa cum am mai spus, totul va fi gata în '71. Deocamdată, deși iarna este în toi, constructorii viitoarei stațiuni maritime se străduiesc să înalțe acele clădiri care vor găzdui prima serie de turiști ce vor veni aici încă în vara acestui an.

F. URSEANU

COMUNA RECORDURILOR...

Comuna Dăbuleni din regiunea Oltenia a devenit cunoscută prin câteva «recorduri» pe care le deținea pînă acum. Este comuna cu cea mai numeroasă populație din țară. Locuitorii ei sînt pasionați sericultori și cultivatori de viță de vie pe terenuri nisipoase. De curînd, tot la Dăbuleni, s-a înregistrat un alt fel de record: tînăra cooperatoare Eugenia Marcu, în vîrstă de 18 ani, a născut, la maternitatea spitalului din comună, trei băieți gemeni. Performanță, nu glumă!

Carol BORA

NICI ÎN PUNGI, NICI FĂRĂ PUNGI...

Fără pretenția de a fi trecută în rîndul marilor invenții, vînzarea zarzavaturilor pentru supă în pungi de material plastic a însemnat o binefacere autentică pentru gospodine. Iată însă că în ultimele șapte zile (și nu numai atît) din magazinele bucureștene de legume și fructe au dispărut, în chip miraculos, și morcovii, și țelina, și pătrunjelul. Nu-i mai găsești de vînzare, nici în formă «clasică» — la kilogram — nici în pungi, spălați și curățați, gata de pus în oala cu supă. De ce această ciudată absență? Responsabilii magazinelor de specialitate ne-au informat invariabil că ei cer zilnic zarzavaturi de la depozit, dar...

Un reprezentant al centralei întreprinderii orășenești de valorificare a legumelor și fructelor ne-a «servit» o explicație:

PILULE

Leul «Prin răgetul său puternic își face cunoscută prezența spre a nu fi tulburat de vecini»; la cerb «Coarnele le poartă numai masculul care le reinnoiește în fiecare primăvară după care (sic!) îi crește altele noi»; «Adesea omul găsește prin iarbă iezi pe care-i mîngie, apoi îi părăsesc» (sic!) etc.

Aceste constatări deștepte sînt cuprinse în pliantul editat de Grădina zoologică din București, în scopul ridicării nivelului cunoștințelor științifice ale vizitatorilor.

*

Lîngă blocul unde este situat magazinul «Eva» a fost instalată o unitate alimentară mobilă. Întreprizii comercianți s-au gîndit că e cazul să mai vină cu ceva în ajutorul aprovizionării cetățenilor de pe bd. Bălcescu, acum după ce au supraaprovizionat cartierele nou construite. Pe cînd și o

tonetă cu dropsuri și bigi-bigi în fața cofetăriei «Scala»?

Din indexul alfabetic al telefoanelor de utilitate publică aflăm că «Întreprinderea pentru mobilier și decorațiuni» face obiectul a 39 (treizeci și nouă) de capitale. În schimb, la capitalul maternității e trecut numai maternitatea «Steaua». Straniu mod de a vedea utilitatea publică de către onor Direcția generală telefon-telegraf.

*

Marți 6 februarie, compartimentul de cosmetice a I.C.S. — Consignația era zăvort. Un afiș caligrafic anunța clientela că raionul este «închis pentru recuperare». Magazinul profilat pe aparatul foto și cel profilat pe stilouri, ceasuri etc., erau închise fără nici un fel de afiș, fiind golite complet de personal și marfă. Or fi depășit planul de vînzări!

M. MÎRZA

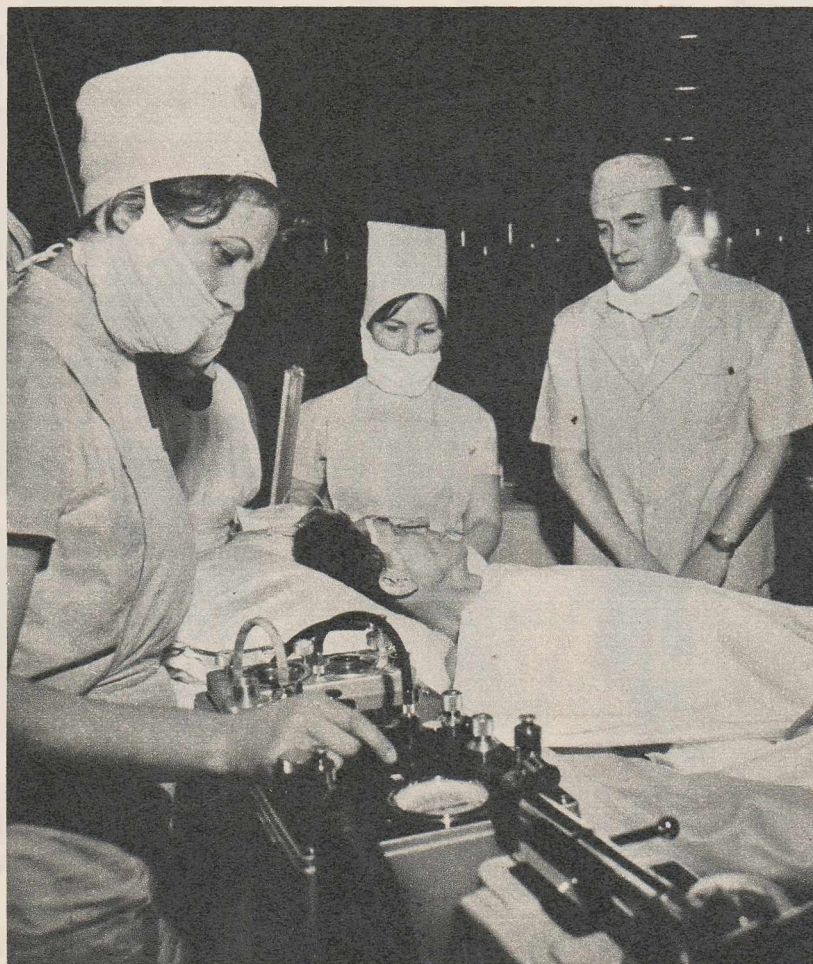
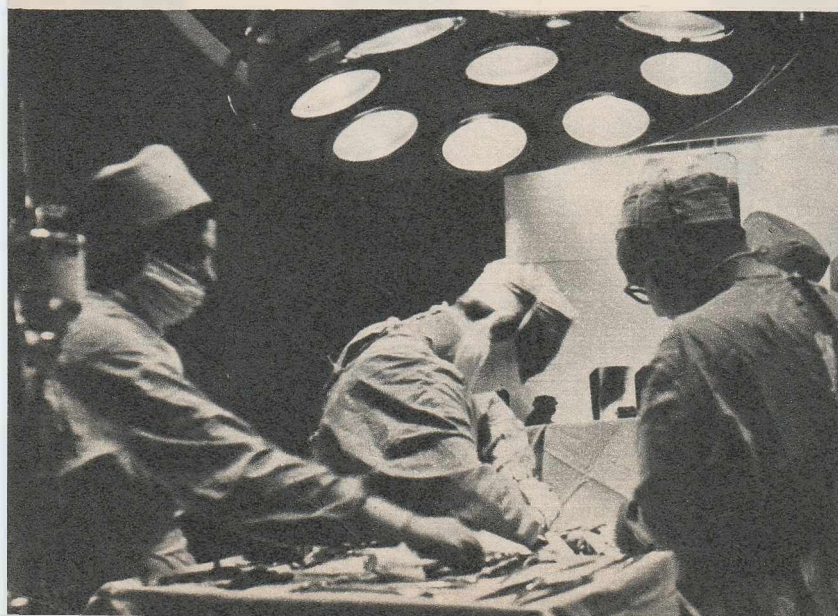
molima, care ar fi dat, chipurile, în morcovii din recolta trecută. «Știe și ministerul» — a adăugat competentul nostru interlocutor. Să admitem existența maladiei rădăcinioaselor. Cum se explică atunci că pe piață se găsește din abundență, la producătorii individuali, această marfă «secerată» de molimă? Da, pe piață. Dar nu toate gospodinele au în vecinătatea casei o piață. Și-apoi, prețul morcovilor rivalizează cu cel al merelor ionatane. Ce-i de făcut? «S-au luat măsuri pentru cultivarea unui număr sporit de hectare cu...» — ne lămurește, în continuare, același binevoitor reprezentant al centralei. Cu alte cuvinte, să așteptăm recolta viitoare? Am așteptat, în ultimii ani, recoltele de ceapă și usturoi. Ne-au fost promise... măsuri. Cînd se va măsura însă la adevăratele dimensiuni gradul de indolență (sau incompetență?) al celor cărora le-am încredințat grija de a ne aproviziona și peste iarnă?

A. RUSU

O „DIANĂ” REGĂSITĂ

A devenit tradițională, în activitatea Muzeului Brukenthal, descoperirea și identificarea unor capodopere înregistrate în fondul pinacoteei sub alte identități decât cele reale. Astfel, după 3 piese de Van Dyck, după «Cap de băiat» al lui Veronese și «Ecce homo» de Tizian, a fost descoperit un autentic și valoros Rubens.

Operația, după cum a declarat Teodor Ionescu, șeful secției de artă a muzeului, n-a fost de loc lesnicioasă. Mult timp s-a crezut că lucrarea ar aparține unui discipol al lui Rubens, pe nume Frans Wouters, sau — după părerea savantului belgian Leo van Puyvelde — ea ar fi copia, oarecum modificată, a unei lucrări care se află într-un castel de lîngă München. În sprijinul

▲ După operație, pacientul este supus unor riguroase îngrijiri supravegheate îndeaproape de dr. Stelian Ivașcu.

◀ Moment din timpul desfășurării complicatei intervenții chirurgicale realizate la Sanatoriul T.B.C.-Balotești.

Radu NICOARĂ

actualei identificări a tabloului pledează însă argumente socotite indiscutabile:

1) În februarie 1617, un agent al unui lord scrie clientului său că Rubens are în atelier «un tablou cu Diana și alte câteva nimfe goale», iar în inventarul moștenirii lui Rubens este înregistrată «O Diană mergînd la vînătoare» făcută «de domnul Rubens», cu animalele pictate de Jan Breughel. Ceea ce corespunde cu tabloul de la Sibiu și nu corespunde cu cel de lângă München.

2) Anul trecut, un muzeu din Amsterdam a achiziționat o foaie de schițe aparținînd lui Rubens; aici se află bruionul tabloului de la Sibiu.

Așadar, strădaniile excelenților cercetători sibieni au fost încununate cu succes și de această dată.

B. DUNĂREANU

ULTRASUNETELE ÎN CONSTRUCȚII

În lumea tehnică sînt comentate favorabil rezultatele dobîndite de cercetătorii români în folosirea ultrasunetelor în construcții. După cum se știe, aplicațiile ultrasunetelor în acest domeniu au căpătat în țările avansate industrial o extindere deosebită, mai ales în ultimele două decenii. O serie de publicații de specialitate din Anglia, Uniunea Sovietică, R.F. a Germaniei și S.U.A. au făcut cunoscute, în ultimele lor numere, realizări și rezolvări recente ale Institutului de cercetări în construcții și economia construcțiilor din București, realizări care constituie contribuții noi și originale ale științei noastre la tehnica mondială și joacă un rol hotărîtor în defectoscopia construcțiilor, determinarea rezistențelor mecanice ale betonului, cercetarea fenomenelor care însoțesc întărirea lianților, determinarea proprietăților dinamice ale materialelor de construcții etc. Printre acestea se află studiul întăririi betoanelor. Se știe că acesta este un fenomen care durează zeci de ani. În acest timp au loc diferite reacții chimice care influențează rezistența mecanică a materialului. Metoda românească aplicată la studiul acestor fenomene utilizează viteza de propagare a impulsului ultrasonic în material. Cu ajutorul ei se poate calcula imediat, cu precizie, dacă betonul s-a întărit suficient mai înainte ca el să poată fi dat în exploatare. În laboratoarele institutului s-a studiat, prin metode asemănătoare, și influența gradului de corodare a betonului în diferite medii acide. Rezultatele au arătat că și în acest caz metoda este deosebit de eficientă, furnizînd informații rapide și utile.

Metodele ultrasonice și combinate de determinare a rezistenței betoanelor situează gîndirea inginerescă de la noi printre promotoarele dezvoltării acestui domeniu de cercetare pe plan mondial. Prin aplicarea pe scară largă a metodelor respective de încercare, institutul bucureștean a adus economii de zeci de milioane de lei, obținîndu-se și o siguranță deplină în exploatarea construcțiilor astfel controlate.

N. BARBU

▲ **Lucrările de extindere a Combinatului chimic din Turnu Măgurele se desfășoară cu succes, în ciuda condițiilor aspre în care iarna obligă constructorii să lucreze. Recent, aici a fost pusă în aplicare o ingenioasă soluție tehnică datorită căreia turnul de granulare al fabricii de azotat de amoniu va fi ridicat cu o macara mai «scundă» decît el cu 43 metri. Ca să o poată folosi și după ce construcția va depăși înălțimea de 38 metri, cît măsoară macaraua, inginerii de la Turnu Măgurele au imaginat soluția ridicării acesteia, în două etape, cu 30 — respectiv 50 metri — folosindu-se ca fundament însuși scheletul metalic al turnului de granulare. Cu alte cuvinte, e vorba de o ascensiune continuă la care iau parte, deopotrivă, clădirea și instalația cu care ea se execută. Printre alte efecte: o diagramă, pe graficele realizărilor șantierului, care urcă fără întrerupere, indicînd o intensificare remarcabilă a ritmului de lucru și un volum sporit de economii.**

SPORT

GRENOBLE: OAMENI, PROBE, MEDALII

Jocurile Olimpice de iarnă se află în pragul la care începe istoria. Miine ele se vor încheia lăsînd locul bilanțurilor diverse, ca și în alte împrejurări similare. Astăzi încă mai putem trăi integral emoția întrecerii sportive și vă invit să profităm împreună de răgazul pe care-l avem, discutînd despre oameni și probe, despre câteva lucruri văzute și rămase în amintirea noastră în aceste zile.

Atmosfera sărbătorească a peisajului olimpic s-a transformat rapid într-una de lucru, de veritabil atelier, pentru că pe pîrtii, la antrenamente, se făureau de fapt medalii, acordarea lor fiind doar o consecință și nicidecum o premisă.

S-a discutat mult despre favoriți și outsiders, despre apărarea unui prestigiu cucerit, despre concepții metodice, stiluri etc., dar au existat probe în care comparațiile nu au mai fost posibile,

în care, cu alte cuvinte, titlurile erau vacante.

O asemenea situație am remarcat la proba de combinată nordică la al cărei start, din motive diverse, nu s-a prezentat nici unul dintre corifeii de la Innsbruck. Norvegianul Knudsen și sovieticul Kiselev n-au mai fost selecționați în echipele lor. Thoma s-a retras din sport pentru a deveni hotelier. Poate tocmai pentru ineditul probei, ori pentru frumoasa trambulină de la Autrans, dar cel mai sigur pentru că întrecerea fusese programată într-o duminică, publicul i-a acordat o atenție specială.

Aici am reîntîlnit un vechi prieten, binecunoscut și publicului românesc, Victor Sillon, fost recordman al Franței la săritura cu prăjina. El se află la Olimpiadă în calitate de antrenor al schiorului Gilbert Poirat, săritor și el, dar la trambulină (clasat pe locul al zecelea,

cel mai bun al unui francez în probe nordice). La Autrans surprizele n-au lipsit. În cursa de fond care completează combinata, insuccesul scandinavilor a continuat. Aci, victoria l-a preferat pe Franz Keller (R.F.G.), care a terminat spectaculos parcursul de 15 kilometri, obținînd și victoria finală. El are în palmares un loc secund la campionatele mondiale din 1966 de la Oslo. Interesant de subliniat ni se pare faptul că duelul său pentru medalia de aur a fost dus cu un concurent elvețian: Kaelin, apariție cu totul surprinzătoare în schiul de fond.

Despre J.C. Killy s-au scris, desigur, pînă azi, multe lucruri. Poate nu știți însă că supremația sa a început să fie contestată, în mod paradoxal, de-abia după cîștigarea celui de-al doilea titlu olimpic. Pentru că în manșa a doua a slalomului uriaș, cel mai bun timp nu a mai aparținut francezului, ci americanului Kidd, despre care știți că s-a prezentat rînit chiar la proba de coborîre. Poate de aceea austriacul Messner a declarat public că la slalomul special Killy va fi învins.

La coborîre, franțuzoaicele au cedat Olgăi Pall (Austria). Lăsînd deoparte

fotogenia campioanei, care a făcut ravagii printre profesioniștii peliculei, și ignorînd interesanta istorie sportivă a acestei fete de 20 de ani care șchioază de la 14, precum și faptul că poartă în cască o floare-fetiș pe care o aruncă imediat după sosire, subliniez că medalia de aur putea să revină unei fete de aproape 19 ani și care a căzut la numai 40 de metri de sosire, cînd deținea cel mai bun timp pînă în acea clipă. Ea a fost de altfel singura dintre participantele care au depășit în acea zi fantastică viteză, pentru o schioare mai ales, de 100 km pe oră. Numele acestei fete trebuie reținut: Anne Rose Zryd.

Nu putem încheia aceste relatări fără a aminti despre boberii români care au adus sportului nostru prima medalie olimpică într-o ediție de iarnă a jocurilor. Timpul înregistrat de Panțuru și Neagoe reprezintă a doua performanță în ordinea valorii, cei clasai pe primele două poziții fiind cronometrați în același timp.

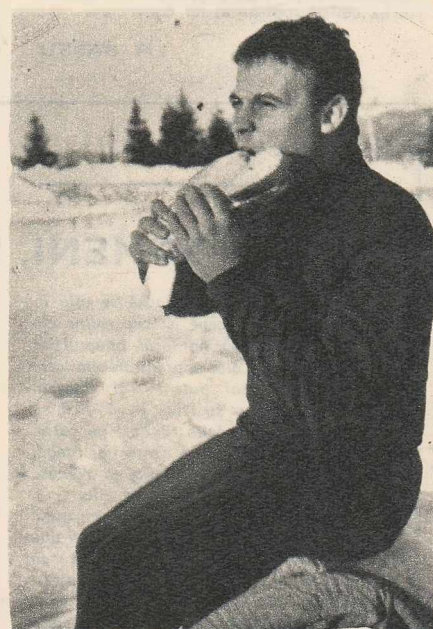
În încheiere, două cuvinte pentru sportivii români: «Dacă tot vă urcați pe podium, încercați măcar să ajungeți pe cea mai înaltă treaptă...»

Em. VALERIU

Se pare că zăpada nu-i chiar atât de rece cum scrie în cărți. Dar ce pot cărțile să spună despre o adevărată bătălie cu zăpadă?

VACANȚĂ STUDENTEASCĂ

de Nicolae RĂDULESCU
fotografii de Elena GHERA

Un mic aperitiv pe zăpadă și o foame de lup

Deoarece aparatul automat care să înregistreze de câte ori cade schiorul începător nu s-a inventat încă, nu ne rămâne decât să credem că entuziaștii aspiranți la gloria lui Jean-Claude Killy n-au căzut decât o dată.

Final de excursie la Pîriul Rece, unde tot ce se petrece în vacanțele studentești (sau aproape tot) rămâne, literalmente, de neuitat.

S-au sfârșit cele două săptămâni de plictiseală ale portarilor căminelor studentești: vacanța de iarnă e în pragul bilanțului. Vin pe trenuri geamantane și schiuri, e iarnă prin gări, iar străzile unor orașe s-au mai înviorat parcă. O scrisoare pusă din greșeală în alt plic decât cel care trebuia (febra pregătirilor, ce să-i faci?) ne relatează, indiscretă, cum și de ce s-a simțit bine în vacanță numitul expeditor G.D.

Totul, ca de obicei. Spuse de prea multe ori ca să nu fi fost de loc denaturate, anecdotele ultimei sesiuni de examene și-au pierdut cu totul capacitatea de a mai stîrni haz. S-a estompat și supărarea părinților a căror odraslă, cam emotivă, a luat numai trei din patru examene.

Și iată acum ce scrie, pe hîrtie, un tînăr asistent universitar care răspunde, în cadrul activităților sale obștești, de buna organizare a recreării studenților din întreaga țară.

— *Tabere de odihnă: 4 500 de locuri* (Ocupate pînă la refuz ; garanția eficienței celor aproape două săptămîni de refacere a forțelor cheltuite cu prilejul examenelor o dă simpla enumerare a localităților în care au fost amenajate aceste tabere: Sinaia, Predeal, Bușteni, Tușnad, Pîriul Rece — n.n.).

— *Tabere alpine: 41 de cabane* — Virful cu

(Continuare în pag. 6)

VACANȚA STUDENTEASCA

Prețul primelor succese la schi, se plătește cu vîntăți. Dar, fie vorba-ntre noi, ce bine ar fi dacă am avea, toți, numai asemenea neazuri!

Dor, Peștera, Padina, Diham, Gîrbova, Cristianul Mare, Muntele Mic, Semenic, Păltiniș, Lacul Roșu, Rarău etc. — peste 3 000 de studenți (de toate gradele de competență, de la cei care cad de zece ori pe fiecare metru și sfîrșind cu membrii loturilor reprezentative ale centrelor universitare).

Așadar, avem o primă imagine despre vacanța care s-a consumat. Modestă, ce-i drept, cum sînt toate reprezentările statistice, ea ne dă totuși o indicație despre efectul aerului curat, al muntelui cu toate splendorile lui, al sportului, bunei dispoziții etc. Dar ar trebui să mai menționăm miile de activități recreative programate în cele două săptămîni de vacanță la casele de cultură din București, Iași, Cluj, Timișoara și la cluburile din celelalte centre studențești, specta-

coale, concursurile, audițiile muzicale, balurile, reuniunile și încă multe altele, la care au participat zeci de mii de studenți, în toată țara, căldura cu care satele și orașele și-au primit și odihnit două săptămîni băieții și fetele trimiși la școli înalte.

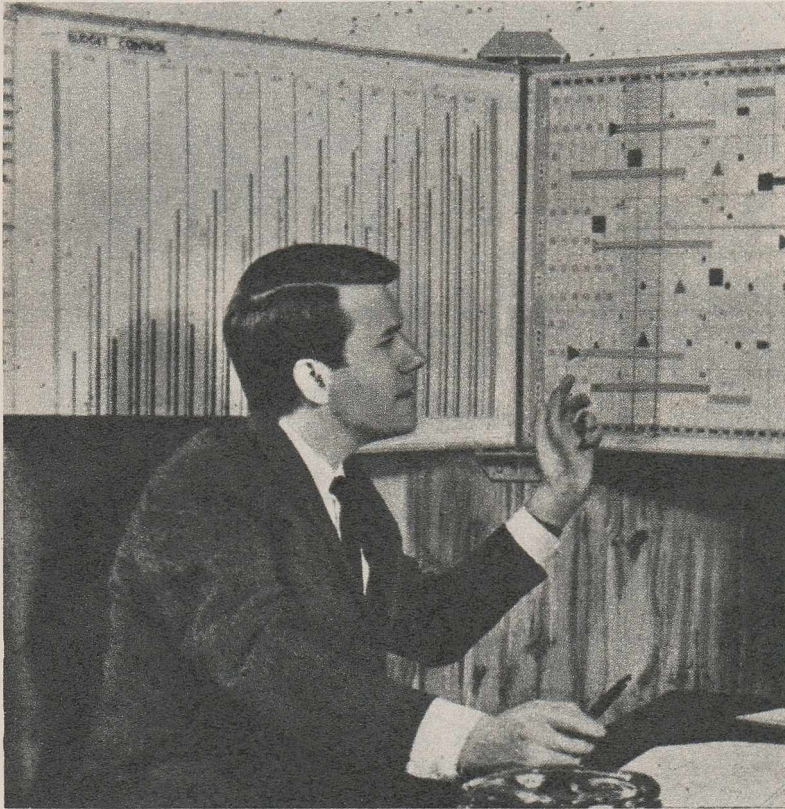
Prezent în mijlocul studenților din tabere, aparatul fotografic a surprins cîteva ipostaze ale odihnei lor, la realizarea căreia zăpada, puțină, ce-i drept, a avut totuși o importanță cotă parte.

Numai așa mai poate fi sportivă, încă, uriașa poftă de mîncare pe care ți-o dă o dimineață de zăbenguială. Atenție, bucătari, reputația vă e în pericol!

ARTA DE A CONDUCE

Conducătorii întreprinderilor industriale moderne au nevoie, pentru a putea elabora decizii fundamentate și oportune, de informații centralizate, sistematizate într-un spațiu restrâns, care să permită cunoașterea activității întreprinderii și principalelor sale organe, cu evidențierea tuturor abaterilor de la funcționarea normală. Cifrele care comandă acțiunea câștigă mult în valoare dacă sînt materializate și prezentate sinoptic. Vizualizarea lor sub formă de grafice, tablouri, machete etc. este deci ansamblul mijloacelor care permit o privire clară, rapidă și sintetică asupra fenomenelor. Vizualizarea datelor se poate folosi în numeroase scopuri: informare, control, supraveghere, previziune, luare a deciziilor, pregătire a cadrelor etc. Imaginea prezintă două grafice utilizate în munca de conducere pentru controlul bugetar și urmărirea realizării etapelor producției.

P. Bunea. Necesitatea practicării în conducerea întreprinderilor a metodelor științifice este din ce în ce mai evidentă. După părerea mea, noi am rămas în multe unități industriale cu forme de conducere care se pretează întrucîtva la fabrici mici, cu un volum de producție restrîns și cu un număr mic de salariați. În astfel de unități există puține probleme tehnice sau financiare și conducătorul poate — deși nu fără oarecare riscuri — să cuprindă o sferă de activitate mai extinsă. Și totuși nici aici nu trebuie ignorate metodele moderne de conducere. Cu atît mai mult în uzine în care producția globală se cifrează la miliarde și numărul salariaților la mii și mii, unde conducătorul, ca să se poată ocupa competent de întregul complex de probleme și să exercite un control eficient, are nevoie de alte metode și de alt stil de muncă. Pentru că a conduce nu înseamnă a rezolva un număr de probleme pe care le ai notate pe o listă sau sînt trecute în regulamentul de funcționare.

Miron Popescu. Aveți perfectă dreptate și consider că ar fi util să precizăm de la bun început funcțiile conducerii în întreprinderile industriale. Unitățile economice moderne reprezintă imbinări din ce în ce mai complexe de activități felurite avînd ca scop comun realizarea cu maximum de eficiență posibilă în

condițiile date, a unor produse sau servicii necesare societății. Fiecare dintre aceste activități se realizează la rîndul ei prin colaborarea unui colectiv de oameni cărui, pentru a-și atinge obiectivele, trebuie să i se fixeze cu exactitate sarcinile și metodele de lucru, să fie organizat structural, să primească directive precise și să i se controleze rezultatele muncii.

Funcțiile pe care trebuie să le îndeplinească conducătorii sînt aceleași, indiferent de dimensiunile întreprinderii. Prima dintre aceste funcții: **planificarea**, care cuprinde atît elemente de prevedere a obiectivelor, cît și definirea etapelor de străbătut pentru atingerea lor. O altă funcție a conducerii este cea de **organizare** a activității generale, a proceselor de producție și de muncă. Strîns legată de aceasta este funcția de **coordonare**. Poziția conducerii în fața problemelor ridicate de unitatea subordonată sau de relațiile exterioare ale acesteia se manifestă în cadrul celei de-a patra funcții, și anume cea de **comandă**, în care sînt grupate toate activitățile necesare fundamentării, elaborării, alegerii, transmiterii și motivării deciziilor conducătorilor. Aceasta este funcția cea mai intim legată de nivelul responsabilității specific atribuțiilor de conducere, calitatea și oportunitatea deciziilor, gradul lor de fundamentare și motivare

Directivile cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare socialistă a României se ocupă în mod amplu de perfecționarea conducerii economiei și stabilesc liniile directoare ale modului de organizare a conducerii industriei pe trei trepte: întreprindere, centrală industrială, minister. Dar adoptarea unui sistem organizatoric corespunzător, ca rezultat firesc al unui proces continuu de perfecționare a activității economice, trebuie completat în același timp cu instruirea cadrelor de conducere, ca ele să pătrundă esența fenomenelor actuale, să-și schimbe concepțiile și să le pună în concordanță armonică cu noile realități și comandamente.

Specialiștii sînt unanim de acord că activitatea de conducere, perfecționarea ei neconținută, este unul dintre punctele nodale ale dezvoltării producției moderne.

După cum se știe, formele și metodele de conducere nu constituie un scop în sine, ele trebuie să reprezinte mijloace eficiente care să ducă la realizarea obiectivelor fundamentale ale dezvoltării economiei și ale progresului social. De asemenea, consensul e unanim cînd se afirmă că eficacitatea economică a unei întreprinderi, a unei instituții, depinde de calitatea conducerii. Formele organizatorice adoptate, metodele care se promovează, calitatea cadrelor de conducători sînt considerate resurse economice.

Revista «Flacăra» și-a propus în cadrul acestei mese rotunde — organizată de redactorul nostru Cornel Bozbi — să pună în discuție unele dintre multiplele probleme ale conducerii moderne. Evident că ele n-au fost epuizate, perfecționarea conducerii activității economice constituind o preocupare permanentă.

PARTICIPANȚI:

AURELIAN BLAGA

— Director general în Ministerul Industriei Chimice

PETRE BUNEA

— Director general la Combinatul de cauciuc sintetic «Gh. Gheorghiu-Dej»

CAROL MARCHESCU

— Director comercial al Uzinei de construcții de mașini — Reșița

DRAGOȘ CIGUSIEVICI

— Cercetător în Institutul de cercetări economice al Academiei

MIRON POPESCU

— Expert instructor la C.E.P.E.C.A.

fiind elementele determinante ale însăși calității muncii de conducere în general.

Urmărirea rezultatelor aplicării deciziilor se face în cadrul funcției de **control** a conducerii, funcție care, prin imaginea pe care o furnizează conducătorilor asupra realităților din întreprindere, face posibilă însăși desfășurarea activității de conducere și asigură legătura ascendentă între masa de executați și vîrfurile ierarhiei.

Pentru a menține un nivel calitativ înalt al conducerii, cunoașterea și recunoașterea ca atare a funcțiilor conducerii, organizarea lor individualizată, dar corelată reciproc, sînt cerințe esențiale. Cred că dumneavoastră puteți furniza numeroase exemple în sprijinul acestei afirmații teoretice...

A. Blaga. Într-adevăr, delimitarea cu precizie a funcțiilor conducerii duce în mod direct la adoptarea unor structuri organizatorice mai eficiente. Să dau un exemplu: într-un studiu privind organizarea uzinei «Policolor» din București s-a ajuns, pe baza unor date foarte exacte, la concluzia că limitarea colectivului de conducere la numai șase persoane, în loc de nouă, duce la eliminarea unor verigi intermediare, a unor paralelisme și implicit la îmbunătățirea radicală a activității întreprinderii.

P. Bunea. Și la combinatul nostru, în schema de organizare pe care am

propus-o acum, în colectivul de conducere am prevăzut șapte membri în loc de doisprezece. Subliniez că n-am fost preocupat de realizarea unor economii de câteva mii de lei, care nu contează la un fond de salarii de câteva zeci de milioane. Ceea ce ne-a preocupat a fost delimitarea cu strictețe a răspunderii personale, realizarea unei maxime operativități în receptarea informațiilor și în transmiterea deciziilor.

COMPARTIMENTUL DE DEZVOLTARE

A. Blaga. În economie au apărut adînci transformări cantitative și calitative, își fac loc tendințe noi. Devine tot mai accentuat fenomenul concentrării producției în întreprinderi și combinate de mari proporții, se desfășoară pe o scară intensă procesul de specializare și, pe această bază, de cooperare. Pentru folosirea mai eficientă a mijloacelor circulante și pe lîngă raționalizarea activităților de aprovizionare și desfășurare prin crearea unor sectoare distincte, este nevoie și de un compartiment de dezvoltare, care să asigure în afara altor scopuri o legătură mai intimă între producător și consumator. Acest compartiment, după constatările mele în străinătate, la firme cu un nivel recunoscut superior pe plan internațional,

este un colectiv mixt format dintr-o grupă de cercetători și una de merceologi care, fiind specializați într-un anumit domeniu sau pe anumite game de produse, realizează ample studii ale pieței. Forma nu este a grupării fizice în același loc de muncă. Cercetătorii lucrează în cadrul laboratorului de cercetare, iar merceologii în cadrul serviciului de desfacere. Dar împreună ei formează un colectiv care primește de la începutul anului sarcini și buget independente de la conducerea întreprinderii. Acest grup de cercetători și merceologi este de asemenea cointerestat, prin participare, la realizarea de beneficii suplimentare.

Miron Popescu. Iată deci o metodă prin care o funcție a conducerii — cea de organizare — se manifestă în cadrul realizării optime a unei funcții a întreprinderii — funcția tehnică sub aspectul ei de dezvoltare.

Carol Marchescu. Și la Reșița se realizează această prospectare și studiu al pieței, chiar dacă nu în forma expusă mai sus. Astfel, pot spune că am ajuns la un nivel al producției care ne va permite ca în decurs de 6-7 ani să satisfacem integral posibilitățile de absorbție a locomotivelor diesel. Dar cum noi am organizat pentru aceasta un sector distinct, utilat cu cele mai moderne mașini, rezultă că trebuie să ne ocupăm de pe acum de viitorul acestei fabrici.

Miron Popescu. Și ce soluții a adoptat conducerea uzinelor?

Carol Marchescu. Ne-am îndreptat atenția spre export. Pentru aceasta trebuie îndeplinite anumite condiții: în primul rând, ridicarea caracteristicilor și performanțelor tehnice ale actualului tip de locomotive diesel, astfel încât acestea să fie competitive pe piața externă. Ne-am propus deci să mărim puterea motorului de la 2 300 CP, la 2 500 CP, iar viteza de regim a locomotivei — în prima etapă — de la 100 la 120 km pe oră. Alt element tehnic de care ne-am preocupat îl constituie adaptarea locomotivei la anumite condiții geografice deosebite de ale țării noastre, printre altele la clima tropicală. Recent, o locomotivă a noastră, adaptată la climă tropicală, a efectuat probe de parcurs în Iran, în condiții deosebit de grele, și a dat rezultate satisfăcătoare. Întocmind de pe acum studii ale pieței, întărind pe de altă parte grupul de proiectare (am triplat numărul inginerilor), pregătim dezvoltarea întreprinderii pentru viitor. Este foarte important ca întreprinderile, conducerile lor, să manifeste preocupări crescînde pentru ce vor produce în viitor și pentru posibilitățile de desfacere pe piața internă și externă.

M. Popescu. Exemplele pe care le-ați dat dv. sînt foarte grăitoare în ce privește importanța deosebită pe care o are compartimentul de cercetare-dezvoltare în activitatea generală a întreprinderii. Deoarece însă mai există unele unități în care acest sector este încă foarte mic sau nici n-a fost înființat, consider că merită să subliniem faptul că numai în cadrul unei activități de cercetare-dezvoltare organizate corespunzător se pot rezolva problemele de modernizare continuă a produselor întreprinderii și a tehnologiilor, de organizare a fluxurilor de producție și de raționalizare a proceselor de muncă. Prezența acestui compartiment se impune deci atât în întreprinderile relativ vechi, care se consideră din comoditate că au un profil de producție stabil și metode de fabricație puse la punct, dar care sînt oricum supuse procesului de îmbătrînire morală, în paralel cu cel de uzură fizică, cât și în unitățile noi, la care greșit se apreciază că nu mai este nimic de adăugat.

Evoluția generală apare în această optică strîns legată de extinderea și va-

loarea muncii de cercetare care se realizează atît în instituțiile specializate, sub aspectul «cercetare fundamentală», cît și în sectoarele amintite din întreprinderi, sub aspectul «cercetare aplicativă».

EXPLOZIA... DE IDEI

Miron Popescu. Avînd în vedere că adoptarea unor soluții cît mai bune și mai oportune, cu un minim de cheltuire de energie intelectuală, presupune aplicarea unor metode eficiente în practica de conducere, apreciez că ar fi interesant să orientăm atenția noastră tocmai asupra aspectelor de principiu care caracterizează concepțiile cele mai noi asupra activității de conducere.

Dragoș Cigusiievici. Înainte de a aborda cîteva dintre multiplele aspecte ale concepției moderne a conducerii aș vrea să arăt opinia unei reviste străine.

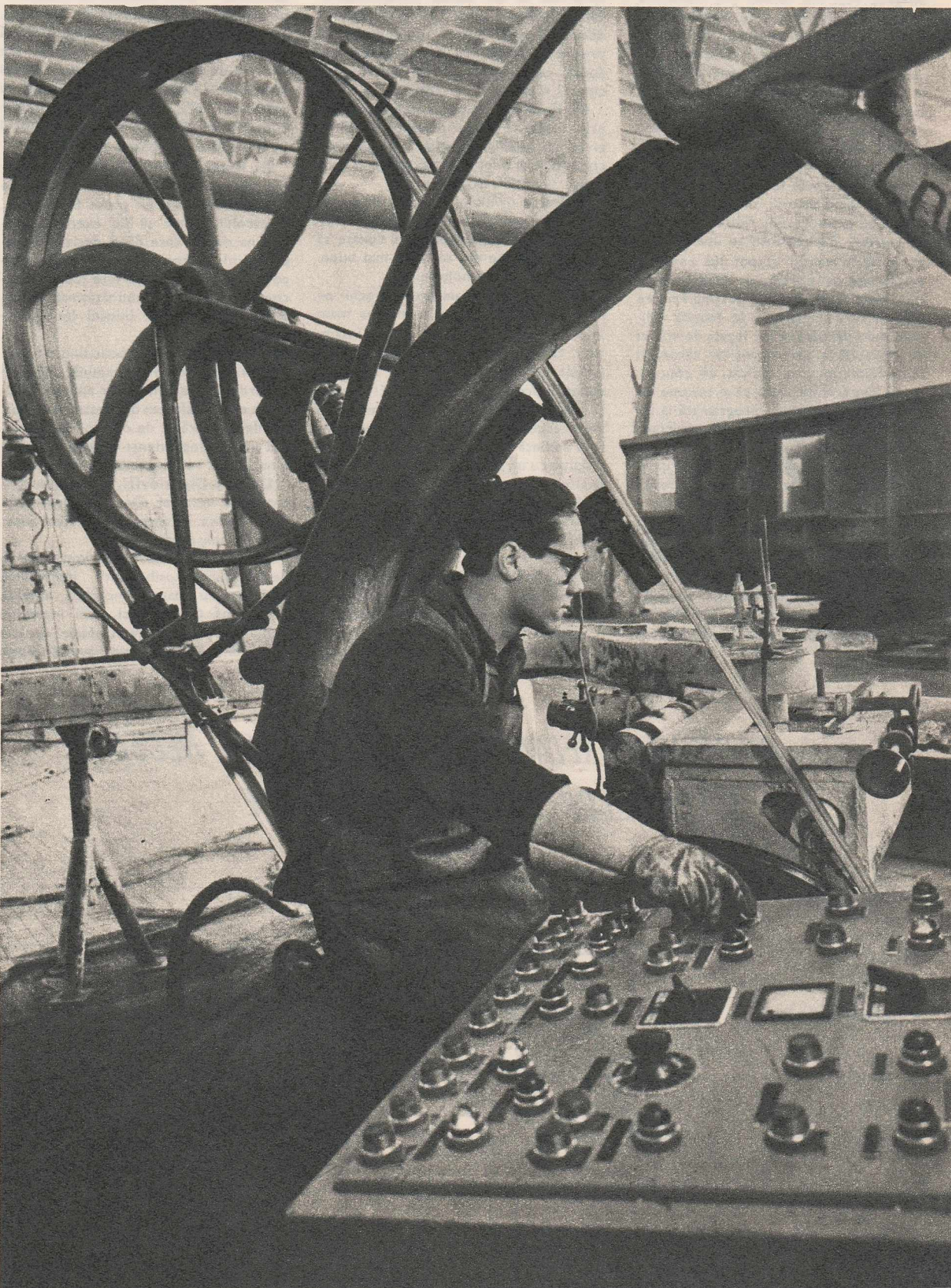
Analizînd importanța conducerii în lumea noastră contemporană, revista cehoslovacă «Revue» constată că un paradox al epocii noastre este faptul că știința pătrunde mai repede în sfera tehnicii și mult mai încet în sfera conducerii. Unii teoreticieni afirmă chiar că această rămînere în urmă reprezintă un decalaj de un secol față de dezvoltarea producției. Cum mersul înainte al tehnicii nu se poate frîna, se impune realizarea unui salt creator al conducerii la nivelul tehnicii. Într-adevăr, explicația principală a succesului sau insuccesului unor întreprinderi constă în metodele folosite de conducerea acestora, în calitatea lor și modul în care sînt utilizate. Acestea pot fi metodele de informare (investigație, previziune, recoltare de idei), de decizie, de analiză, de control etc. Astfel putem cita «brainstorming»-ul cu variantele sale, «tehnica Delphi», me-

toda «zero defecte», metoda «delegărilor», a cointeresării etc.

Rezultă că datorită creșterii complexității ca și a volumului activității întreprinderilor, a apărut necesitatea obiectivă de a înlocui vechile principii și metode de conducere bazate pe intuiție și experiență, cu principii, metode și instrumente noi, științifice. Mă voi opri asupra unei metode pe care am experimentat-o în vara trecută la «Danubișana». Este vorba de BRAINSTORMING, metodă care se bazează pe stimularea gândirii colective și care a fost elaborată de Alex. Osborn în S.U.A. În traducere, «brainstorming» înseamnă «asaltul creierului» sau «asaltul cerebral», în literatura de specialitate fiind cunoscut și sub alte denumiri: «explozia ideilor», «dezlănțuirea ideilor» etc., și are la

(Continuare în pag. 10)

După părerea specialiștilor, un muncitor trebuie să cunoască 5% contabilitate, 5% igienă și securitate, 5% administrație și 85% tehnică. În fotografie: în secția de laminare a sîrmei de aluminiu la uzina de la Slatina, cea mai mare parte a operațiilor sînt mecanizate și automatizate.

ARTA DE A CONDUCE

bază rezultatele studiilor de psihologie în legătură cu acțiunile și reacțiile omului față de mediu, privind în special decizia și discuțiile în grup. **Metoda are drept scop obținerea cât mai multor idei asupra modului de rezolvare a unei probleme, în speranța că printre ele se va găsi și soluția optimă căutată.**

M. Popescu. Metoda pare simplă și promițătoare dar nu prea este evident cum se desfășoară acest asalt fără să facă victime...

Dragoș Cigusievici. Simplu: conducătorul de întreprindere (metoda se poate aplica însă la toate nivelurile, de la maistrul la director general) convoacă un grup restrâns, format din maximum 10 persoane (pentru a nu îngreuna discuțiile de profesii diferite, din cadrul și dinafara întreprinderii (șefii de servicii, maistrii, beneficiarii, oameni de știință etc.). Într-o ambianță degajată se expune problema pentru care se cer idei, soluții. Se subliniază că se pot expune idei oricât de neobișnuite ar fi ele (legate însă de rezolvarea problemei propuse), și aceste idei nu se critică (în acest fel participanții sînt eliberați de teama de a deveni ridicoli, de frica de a greși). Participanții au libertate de conduită în sensul că pot lua cuvîntul ori de cîte ori doresc, cu obligația de a nu emite ideea fără a o susține. Printre factorii care contribuie la reușita aplicării metodei sînt și cei legați de starea de oboseală a participanților cărora li se solicită un grad ridicat de concentrare. Experiența arată că o sesiune de «brainstorming» trebuie programată la începutul zilei de muncă. Un rol important în desfășurarea discuțiilor îl are conducătorul grupului, rolul lui de a dirija și dinamiza discuțiile. Emiterea ideilor apare sub forma unei reacții în lanț, o idee putînd genera, la rîndul ei, altă idee, de completare, opusă sau chiar nelegată de loc de primele. În felul acesta apar o multitudine de idei, în care s-ar putea găsi soluția căutată; altele se vor putea folosi pentru deschiderea unor piste, a unei căi de investigație.

Această metodă a fost aplicată în 1967 la patru întreprinderi («Danubiana», «Uzinele chimice române», «Fabrica de țigări-București», «Mătasea populară»). S-a constatat că au luat cuvîntul majoritatea participanților (75-90%); discuțiile au fost degajate și foarte dinamice, la fiecare 2-3 minute emițîndu-se o soluție, fenomenul de dezlănțuire a ideilor fiind evident. Problemele abordate au fost diferite, de la denumirea unui produs la valorificarea deșeurilor și înlăturarea defectelor de fabricație. La uzinele de anvelope «Danubiana» s-au obținut 18 soluții în timp de 40 de minute de la 9 participanți, dintre care au fost reținute pentru aplicare 3 soluții care se apreciază că vor aduce întreprinderii: rentabilizarea a circa 172 tone deșeurii, obținerea altor valori suplimentare la producția marfă de 1,2 milioane lei anual, economii la prețul de cost de circa 2,4 milioane lei anual.

M. Popescu. Valoarea acestei metode este evidentă în ce privește folosirea ei ca un auxiliar prețios în munca de conducere și pentru perfecționarea activității unității respective.

Ridicarea nivelului calitativ al muncii personale este însă o preocupare constantă a conducătorilor care doresc să obțină rezultate din ce în ce mai bune, a celor veșnic nemulțumiți.

Astfel, recent mi-am aruncat ochii pe o foaie de hîrtie care se afla pe masa unui director. Cuprindea cîteva însemnări zilnice care se refereau la defectele pe care acest director le-a constatat în propria sa activitate. El își nota și defectele personale. De exemplu: în ziua respectivă a întîrziat cu două ore la o ședință unde era așteptat. Sau: în discuția cu un subaltern s-a purtat brutal și altele de același gen care constituiau un fel de autocritică...

Dragoș Cigusievici. Este vorba de o metodă numită «zero defecte» (sau «lucrează ireproșabil»). Ea constă în autocontrolul exigent în scopul prevenirii pierderilor de timp, risipei de materiale, producției cu defecte, deci are o aplicație pe o scară foarte largă, de la muncitor la director. Ea se bazează

pe principiul liberului consimțămînt precum și pe acela al convingerii celor ce o utilizează că munca lor conștiincioasă și fără defecte contribuie la succesul întregii întreprinderi. Tehnica ei de aplicare este foarte simplă reducîndu-se la: 1) cei ce o aplică își controlează singuri rezultatul activității lor, fără a mai fi nevoie de intervenția întreprinderii pentru aplicarea normelor de control; 2) afișarea unor lozinci ca: «învață să lucrezi fără greșală», «controlează-ți munca pentru a-ți descoperi greșelile», «antrenează și pe alții să lucreze fără greșeli» etc.; 3) recompensarea celor ce înregistrează succese sub diferite forme (premierii în bani, condiții mai bune de muncă — chiar decît ale conducerii — un prînz la un restaurant de lux etc.). Că metoda este foarte eficientă o atestă rezultatele obținute în primul an de aplicare de către întreprinderi ale firmei americane LOCKHEED: cheltuielile au scăzut cu 20%, erorile în rapoartele contabile cu 30% și greșelile în sectorul de expediție și ambalaje cu 34%.

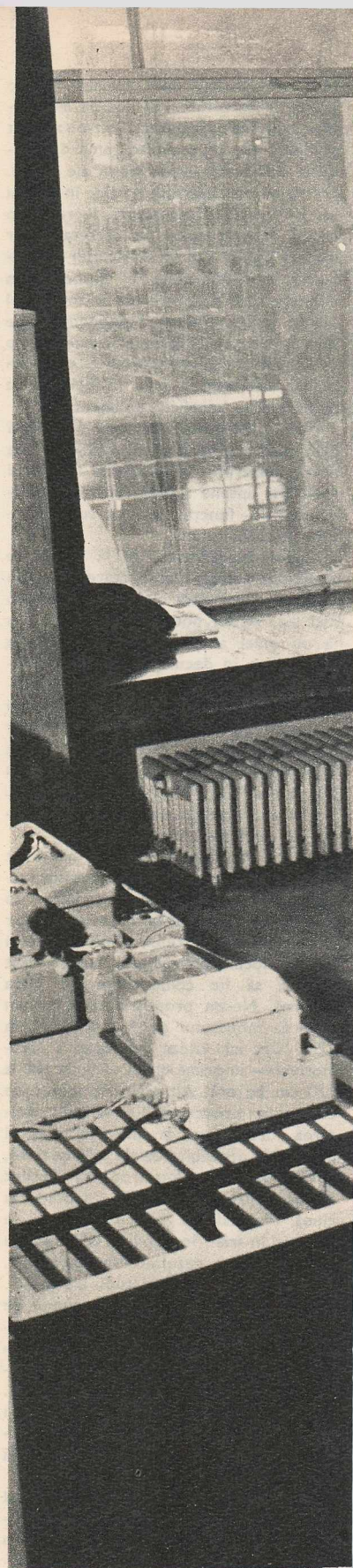
A. Blaga. Cred că noțiunea de control sau controlul ca atare este o funcție a conducerii care nu poate fi delegată. Controlul tehnic să fie exercitat totdeauna de cel care dă și decizia. Autocontrolul, metoda «zero defecte», sau controlul bugetar care este tot un autocontrol, ajută la îmbunătățirea activității, dar nu poate înlocui funcția de bază.

Miron Popescu. Practic, linia de control trebuie să se suprapună liniei de subordonare ierarhică, iar aplicarea metodei «zero defecte» definește un anumit stil de conducere, de control cu acordarea unei independențe accentuate combinate cu o responsabilitate mărită.

Dragoș Cigusievici. Acest autocontrol este benevol. Deci, el e practic de cine vrea. Se ajunge la un nivel superior de conștiință.

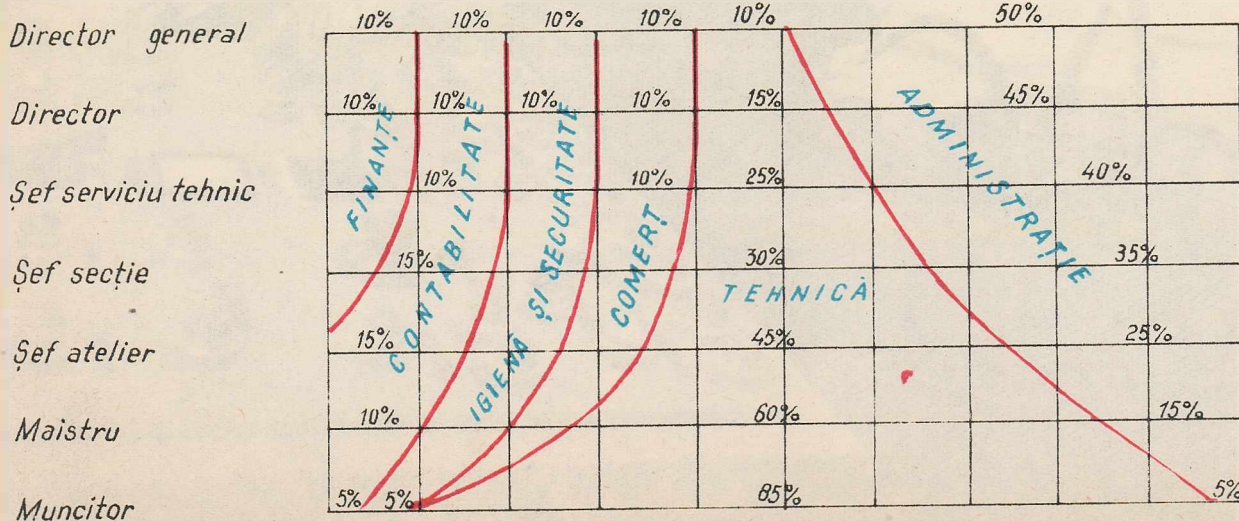
Miron Popescu. Este vorba de o perfecționare psihologică individuală care însă nu poate fi decretată, impusă.

Dragoș Cigusievici. Aici intervine rolul conducerii. Ea trebuie să dea exemplul... Au vorbit aici tovarășii Blaga

IMPORTANȚA RELATIVĂ A CAPACITĂȚILOR NECESARE DIFERITELOR NIVELURI IERARHICE

(după H. Fayol)

și Marchescu despre rolul previziunii, al pregătirii perspectivei unei întreprinderi. Sîntem cu toții de acord că o deosebită importanță pentru procesul de elaborare a deciziilor referitoare la orientarea unei activități este prevederea, cunoașterea tendințelor diferitelor procese sau fenomene ce au incidență sau sînt în corelație cu activitatea unei uzine. Obținerea acestor informații previzionale permite conducerii să adopte decizii optime. O metodă de investigație a acestor tendințe este aceea a anchetelor, printre care se numără și «tehnica Delphi».

«Tehnica Delphi» constă în esență în obținerea unor previziuni pe baza perfecționării în etape succesive a

GOANA PRINTRE GENURI

IMPUSCĂTURI PE PORTATIV

Iată un film făcut cu o seninătate aproape dezarmantă pentru noi: un film ai cărui autori (scenariul — Dimos Rendis, Cezar Grigoriu, regia — Cezar Grigoriu) și-au asumat de la bun început riscul — declarat — de a nu avea ceea ce se cheamă o **unitate de stil**. Prefăcându-se că încurcă trei bobine aparținând unor filme diferite — muzical-coregrafic, polițist, comedie sportivă — și

născându-se, sub ochii noștri, tocmai dintr-o astfel de încurcătură, pelicula cu pricina ne scutește de a mai căuta toate păcatele și toate nodurile în papură ale acestei lipse capitale: **unitatea de stil!** Din moment ce realizatorii nici nu și-au propus așa ceva... Abia scăpați însă de o grijă, ne și vedem împovărați de o alta: există vreo compatibilitate între genul muzical-coregrafic, poli-

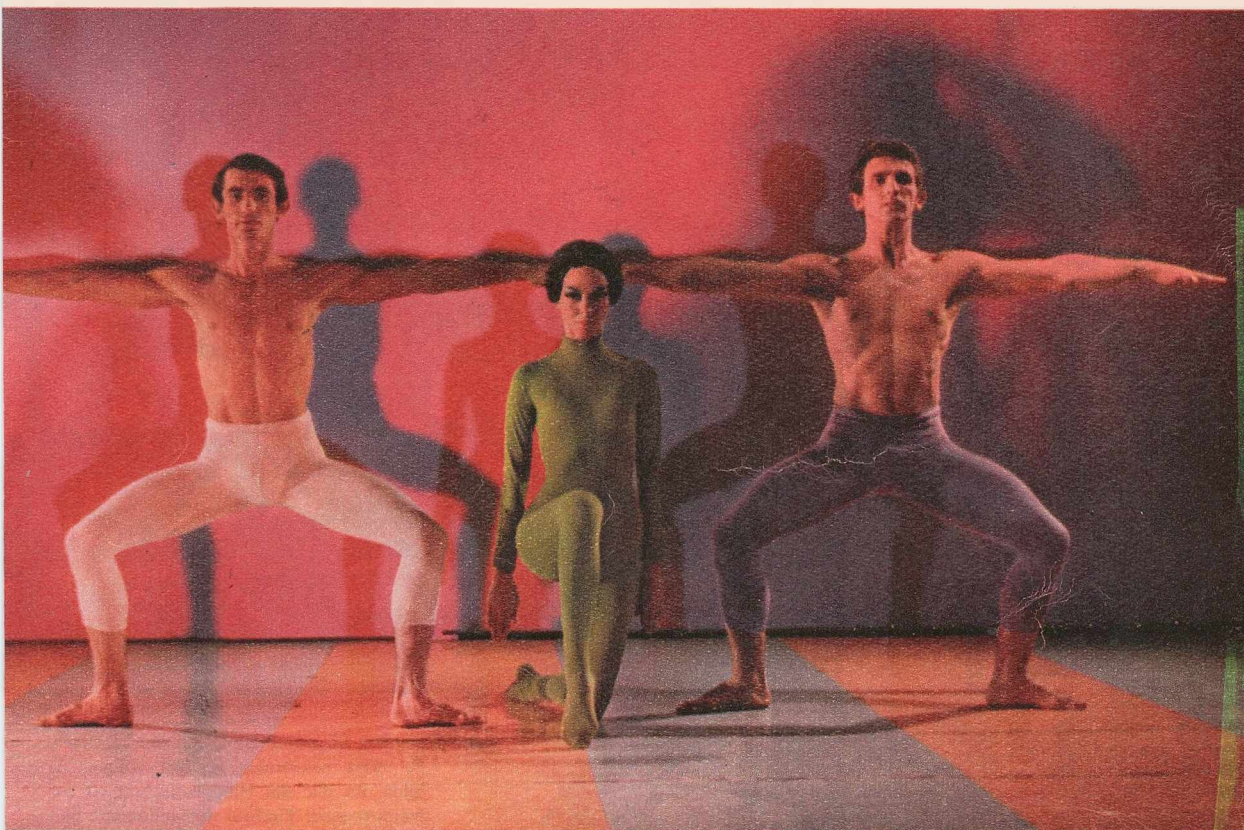
țist (fie el și parodie) și comedia sportivă (dacă aceasta din urmă se poate numi gen)? S-ar putea să existe, undeva, într-o lume ideală, dar cum noi n-o cunoaștem încă, judecăm tot după criterii pămîntene. Oare simpla punere a celor trei bobine sub semnul risului și al desfătării vizuale le dă dreptul să conviețuiască?

Mi se pare că regizorul Cezar Grigoriu

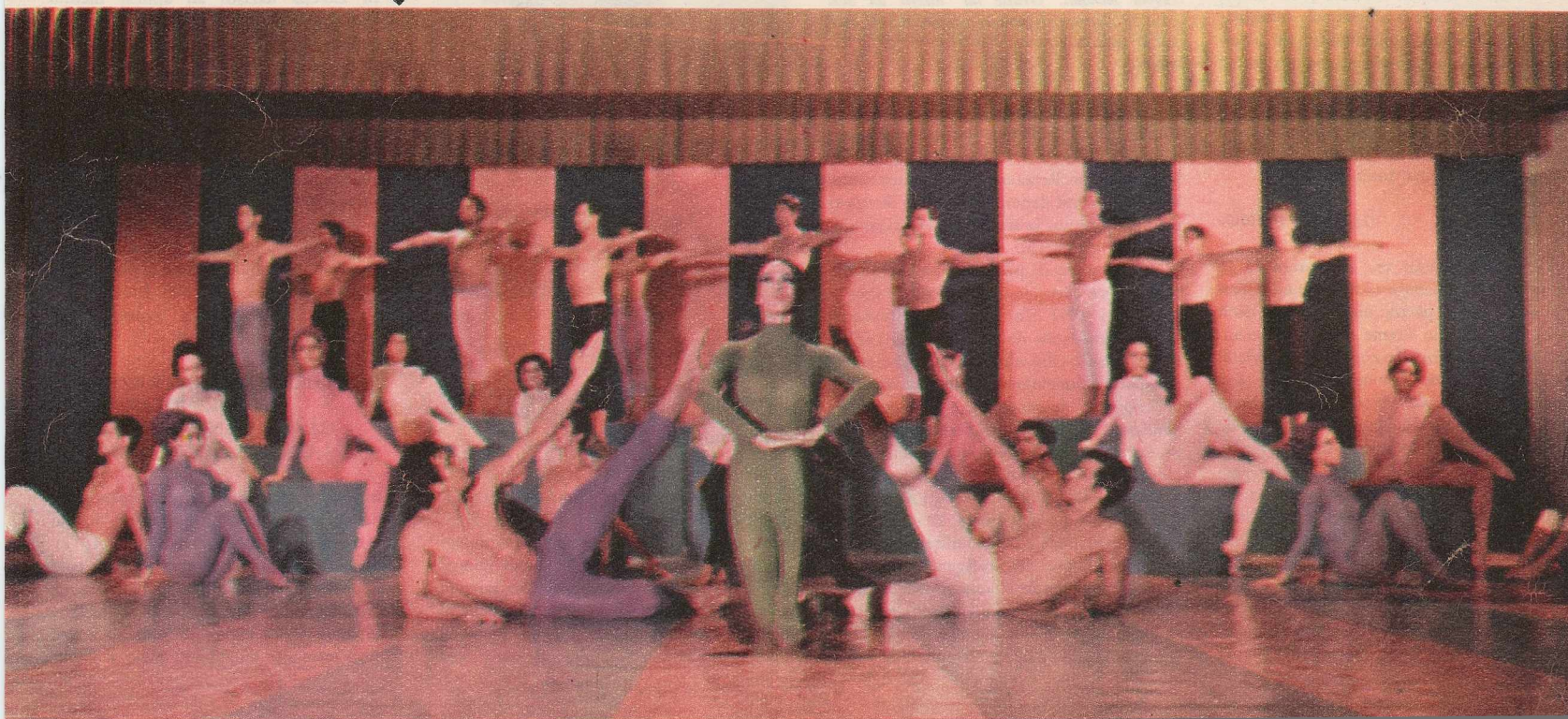
trăiește cu nostalgia unui adevărat film muzical-coregrafic, dar neîncumetându-se să-l atace frontal, îi tot dă tîrcoale. J.L. Cassou spunea cîndva că adevăratele filme de acest fel «nu se pot naște decît din colaborarea ideală dintre un coregraf, un regizor și un producător, la fel de respectuoși, atît față de condițiile cinematografului cît și ale dansului. Conjunctură rară, tot atît de rară ca o mierlă albă!»

Se înțelege că aceste mierle albe trebuie și ele ademenite într-un fel, cu răbdare, ca să zicem așa, de aceea nu ne-am așteptat să le găsim imediat. Dar am sperat să întîlnim un spor de atenție față de **condiția cinematografului**. Nu credem că, cel puțin în intenții, nu va fi existat, dar finalmente nu s-a putut materializa. Coregrafia, de cele mai multe ori excelentă, a lui Oleg Danovschi, muzica vioaie, senină a lui George Grigoriu, talentul, de acum perfect șlefuit, al Margaretei Pislaru și al lui Cornel Fugaru (cu «Sincronii» săi), toate servite de costumele de un înalt gust ale Peci Oroveanu și de imaginea explozivă a lui Sandu Intorsoreanu sînt, desigur, perle frumoase prinse pe o canava, dar atîta tot. Muzica și dansul nu se integrează unor situații (lirice, dramatice, comice), valoarea lor rămîne doar una expresivă nu și emoțională. O aglomerare de numere de «Varietăți», pe alocuri făcută cu eleganță, pe alocuri cu contrariul ei, asta rămîne în mare muzicalul nostru. O mai curajoasă scoatere în aer liber a dansului și a muzicii, încercată de regizor de vreo două ori, cu bune rezultate, ne-ar fi scuturat poate de această impresie. În orice caz, autorii filmului știu că un film de o oră și jumătate nu se poate înjgheba numai din «Varietăți» și nici cu pretexte oarecare. De aceea, nu ne lasă prea mult în seama «muzicalului», ci, după cîteva secvențe, ne aruncă în brațele parodiei polițiste, mimate din păcate cu neîndeminare și molițiune. Interpreții Ștefan Bănică și Ștefan Tapalagă fac tot ce pot, își pun tot hazul la bătaie, cu efecte indoielnice. Mai bine ne-am simțit ca spectatori ai unei fărîme de comedie sportivă: are umor concentrat, neîngroșat, are surpriză. Oare nu-și cunoșc autorii îndeajuns vocația? În orice caz, poate că această goană printre genuri ne va pune pe gînduri pe toți, dar mai ales pe cei care fac filme. Poate ne va convinge că adevăratul film de gen este o treabă cît se poate de serioasă.

Magda MIHĂILESCU

Un sprijin al filmului: coregrafia lui Oleg Danovschi.

PARTENERI NEASTEPTATI

PAGINI DIN ISTORIA SPIONAJULUI (XIX)

Serviciile secrete ale aliaților occidentali au fost surprinse de agresiunea hitleristă și ele și-au refăcut cu greu rețelele în anii 1939-1941. «Aliații — constată istoricul francez R. Gheysens — au pierdut un timp extrem de prețios. Lipsa de experiență, certurile intestinale, absența planurilor de perspectivă, iată principalele lor defecte (ale organizațiilor de spionaj și contraspionaj — n.t.) în această epocă». În același timp însă Gheysens amintește de «aparitia unor parteneri neașteptați» care, în condiții extrem de complicate, au dat un ajutor prețios imediat cauzei aliaților: este vorba de serviciile secrete ale unor țări neutre.

De pildă, în martie 1940 — deci după înfrângerea Poloniei dar înaintea atacului german împotriva Belgiei, Olandei și Franței — cu ocazia unor convorbiri secrete ținute la Göteborg, comandantul Biroului de informații al armatei suedeze a declarat celor doi agenți britanici prezenți la consfătuire că Suedia va rămâne neutră, dar această neutralitate va fi binevoitoare față de Marea Britanie. Și timp de cinci ani serviciul secret suedez a furnizat o seamă de informații importante. Așa, de pildă, el a avertizat comandamentul franco-britanic despre iminenta invazie a Norvegiei de către hitleriști (care a avut loc în aprilie 1940). Tot serviciul secret suedez a organizat fuga renumitului fizician danez Niels Bohr și a livrat englezilor rămășițele unei rachete experimentale V-2 explodate pe teritoriul suedez.

Celălalt «partener» a fost Elveția. În ziua de 2 septembrie 1939 în această țară a fost decretată mobilizarea generală și cei 400 000 de soldați ai armatei federale și-au ocupat pozițiile pe culmile înzăpezite ale munților. Generalul Guisan, comandantul șef al armatei federale, a comunicat marilor puteri că Elveția va păstra cea mai strictă neutralitate în conflația care a izbucnit. Această neutralitate, pe care înșiși elvețienii au numit-o «activă», a ajutat mult, după cum vom vedea, coaliția antihitleristă.

«LINIA VIKING»

Generalul Guisan era de părere că în condițiile «Blitzkrieg»-ului german, Elveția nu-și putea păstra independența decât dacă cunoștea din vreme intențiile comandamentului hitlerist. În consecință, serviciul secret condus de colonelul Masson și-a concentrat activitatea într-o singură direcție: colectarea unui număr cât mai mare de informații privind pregătirile militare ale lui Hitler. Or, majoritatea acestora a fost transmisă și guvernelor de la Londra și Paris...

Ce servicii secrete acționau pe teritoriul Elveției în acel an 1939 când începea cel de-al doilea război mondial? În primul rând **Biroul-H** (nume de acoperire «Pilat») care, sub conducerea maiorului Hans Hausamann, primise ca sarcină centrală supravegherea Germaniei. Apoi, **Secția NS-1** (nume

Un bărbat șters, modest, aproape prost îmbrăcat, cu o geantă ponosită... Rudolf Roessler a fost, în realitate, conducătorul uneia dintre cele mai însemnate rețele de spionaj din cel de-al doilea război mondial. Grație lui aliații au avut acces la documentele emane de la cel mai înalt for al armatei germane: Oberkommando Wehrmacht.

de cod «Rigi») condusa de maiorul dr. Max Waibel. Și, în fine, BIPO, serviciul de contraspionaj sub directă conducere a colonelului Roger Masson. Rețeaua Masson-Hausamann-Waibel a primit denumirea «linia Viking» și prin ea ajungeau la statele majore aliante nemărate informații.

În Elveția erau prezente toate ramurile Intelligence Service-ului britanic, iar în noiembrie 1942 s-a instalat la Berna și serviciul american de spionaj (OSS). Allen Dulles, șeful OSS-ului din Elveția, știind că rețelele colonelului Masson posedau surse de informații de neprețuit, a depus eforturi considerabile pentru a pătrunde în vila Stutz, sediul «Biroului-H» al lui Hans Hausamann. În zadar.

Dar hitleriștii? Mii de agenți ai SD-ului și ai Abwehrului sînt trimiși să se infiltreze în cercurile industriale și militare ale Elveției. Baza SD-ului din Stuttgart se camuflează sub denumirea de «Alemanscher Arbeitskreis» (Cercul alemanic de muncă), păstrînd în evidența sa 20 000 de fișe despre elvețienii utilizabili pentru scopuri de spio-

UNA DINTRE CELE MAI EFICIENTE REȚELE DE SPIONAJ DIN CURSUL CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL, «ALIMENTATĂ» DE ZECE OFIȚERI SUPERIORI GERMANI ANTIHITLERIȘTI, A INFORMAT DIN TIMP PE ALIAȚI DESPRE INVAZIA DANEMARCEI ȘI A NORVEGIEI, DESPRE PROIECTATA STRĂPUNGERE DE LA SEDAN, DESPRE EXISTENȚA «PLANULUI BARBAROSSA», DAR...

La 8 km de Lucerna își instalase «Biroul-H» maiorul Hausamann. Acesta era una dintre verigile «liniei Viking», prin intermediul căreia informații prețioase ale lui Roessler au ajuns în posesiunea aliaților.

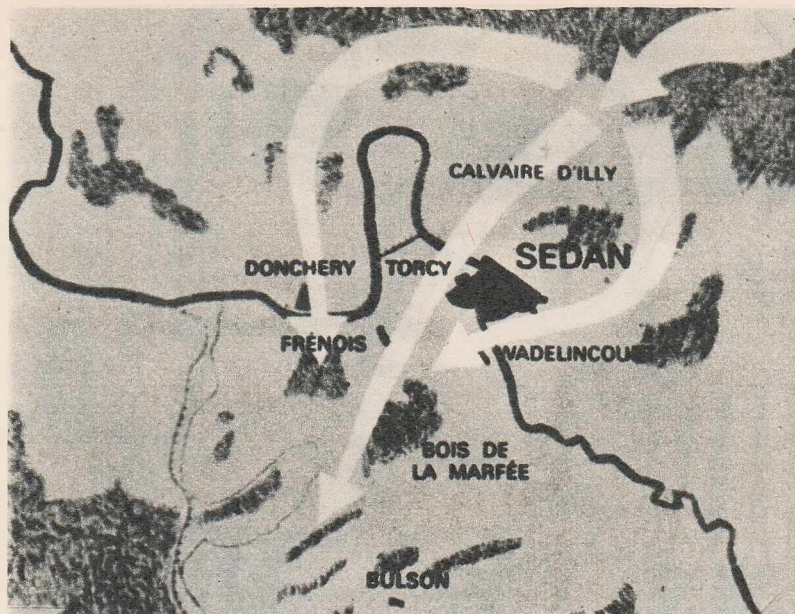
naj. La Berna lucrează «Biroul F», condus de consulul general al Germaniei, Hans Miesner. El se ocupă cu recrutarea de agenți și sabotori și creează grupuri de extremiști de dreapta de tipul Volksbundului care, în momentul desființării sale de către Consiliul Federal, număra peste 600 de membri. Aceste asociații «culturale» și «sportive»

servesc, în primul rînd, spionajul hitlerist. Pe masa cenzorului german ajunge, de pildă, un plic din Elveția timbrat cu trei mărci poștale. Timbrul din mijloc este lipit cu capul în jos. Plicul va ajunge deîndată la Sicherheitsdienst: el conține informațiile unui spion...

În Elveția naștiții au aplicat metoda «Überschwemmung», adică a inundației. Un agent nu era folosit decît maximum trei luni, iar atunci cînd dispărea în urma activității contraspionajului elvețian (peste 1 500 spioni au fost judecați în acea vreme, majoritatea cetățeni elvețieni, uneori în posturi de răspundere), alți cinci erau trimiși în locul său. Cu toate acestea nici SD, nici Gestapoul sau Abwehrul nu au putut descoperi sursa principală de informații a lui Masson și nu au reușit să oprească «hemoragia de informații» provenind din Germania însăși și îndrumate din Elveția spre țările aliante. Unde se afla izvorul acestei «hemoragii»?

«HITLER VA PORNII RĂZBOIUL, IAR NOI NU VREM CA GERMANIA HITLERISTĂ SĂ CÎȘTIGE ACEST RĂZBOI...»

În această Elveție, unde se ciocnesc diferitele servicii secrete, trăiește un bărbat șters, modest, aproape prost îmbrăcat. Istoria acestui om și a rețelei de spionaj conduse de el — una dintre cele mai importante și mai eficiente din întreaga perioadă a celui de-al doilea război mondial — a fost relatată între alții de ziariștii francezi Pierre

Din nefericire multe dintre comunicările lui Roessler — unele dintre ele de o excepțională importanță — au fost îngropate în «cimitirul informațiilor». Roessler a avertizat încă de la 1 mai 1940 că un puternic atac al diviziilor blindate germane va fi lansat la 10 mai. Se indicase chiar și direcția precisă a atacului: Sedan! Fotografiiile noastre redau, pregnant, filmul evenimentelor. Înaltul comandament francez nu a acordat atenție comunicării primite de la Roessler prin Biroul 2. Chiar în ziua atacului a fost programat la «Centrul muzical și teatral al armatei de la Vouziers, nu departe de Sedan, un spectacol festiv: «Cinete animate» și o comedie de Molière... Hitleriștii pregătiseră însă o dramă. Atacul s-a produs. Sedanul s-a transformat în câteva ore într-o mare de flăcări și cazematele — faimoasele cazemate ale liniei Maginot — au tăcut...

VOUZIERS - CINÉMA STELLA
Vendredi 10 Mai 1940

Centre Musical et Théâtral d'Armée

AU PROGRAMME:
VINGT CHANSONS ANIMÉES

LE MARIAGE FORCÉ

În anii războiului, serviciul secret elvețian condus de colonelul Roger Masson și-a concentrat atenția, în principal, asupra Germaniei hitleriste.

Accoce și Pierre Quet în cartea lor Închinată «afacerii Roessler» (Paris, 1966). Cine a fost acest Roessler?

Unsprezece tineri ofițeri germani, care înduraseră împreună în tranșe suferințele primului război mondial, s-au unit printr-o indestructibilă prietenie. După înfrângerea Germaniei unul dintre ei, Roessler, păraște scumpul, iar după ce Hitler se instalează pe scaunul de cancelar, pleacă în Elveția cu soția sa. Ceilalți au ales cariera militară, au rămas ofițeri și au depus jurământul față de fuhrer. Dar...

Roessler s-a stabilit în 1934 la Lucerna, mai precis în satul Kriens, la 5 km depărtare de oraș. El a înființat la Lucerna o editură (Vita Nova Verlag), publicind cărți care demascau hitlerismul.

În ziua de 23 mai 1939 Hitler comunică șefilor săi de armată că încă în cursul verii va ataca Polonia. «După München — spune el — nu vom putea obține alte succese fără vărsare de sînge... Vom ataca la prima ocazie favorabilă. Va fi deci război...»

Doar o săptămîină mai tîrziu, la 30 mai 1939 — citim în cartea celor doi ziaristi francezi — doi civili au sosit la Lucerna. Sînt de fapt generalii Fritz T. și Rudolf G., care îl caută pe Roessler și îi spun: «S-a sfîrșit! Hitler va porni războiul, iar noi nu

vrem ca Germania hitleristă să cîștige acest război... Îți vom transmite tot ceea ce noi considerăm important. Utilizează aceste informații, vinde-le, fă cum vrei, dar în așa fel ca ele să ajungă în minile celor mai înverșunați dușmani ai nazismului».

Generalul T., se pare, a adus cu el chiar un mic aparat de radioemisie și de recepție. (Revista «Der Spiegel» pune totuși la îndoială faptul că între Roessler și «cei zece» ar fi existat legături radiofonice directe. Informațiile, afirmă revista, se transmiteau probabil pe o linie telefonică despre care prietenii lui Roessler știau că nu este interceptată sau chiar prin curieri diplomatici.)

Xavier Schnieper, vechi prieten al lui Roessler, care lucra în serviciul secret elvețian, stabilește legătura între Roessler și maiorul Hausamann care, după cum am spus, își instalase «Biroul-H» în vila Strutz la 8 km de Lucerna. Prin Hausamann informațiile lui Roessler ajung direct la generalul Guisan, iar de acolo, prin «linia Viking», la aliați. Culmea este însă că multe dintre ele sfîrșesc la «cimitirul informațiilor»...

De pildă, la 30 martie 1940, colonelul J.G. Sas, atașatul militar olandez la Berlin,

a fost avizat de colegul său elvețian că Hitler va ocupa Danemarca. Sas îl informează imediat pe atașatul naval danez, căpitanul Kjolsen, dar... guvernul danez nu ține cont de această comunicare.

La 25 martie 1940, guvernul norvegian este de asemenea prevenit de existența planului de invazie a Norvegiei denumit «Weserübung». Zadarnic!

Începînd de la 1 mai 1940 Biroul 2 francez alarmează statul-major și guvernul francez: conform datelor obținute de la Roessler, un puternic atac german va avea loc probabil la 10 mai în direcția Sedan. Cu toate acestea armata franceză a așteptat ca ofensiva germană să se producă prin Belgia și nu printr-un atac frontal împotriva liniei Maginot.

Dar la 10 mai, paralel cu invadarea Belgiei, blindatele germane au desfășurat o ofensivă fulgerătoare și în direcția Sedan...

REȚEAUA «DORA»

Comunicarea primită prin Roessler în iulie 1940 despre intenția lui Hitler de a ataca Uniunea Sovietică a produs o ușurare generală la statul-major și la guvernul federal elvețian. Dacă războiul urma să izbucnească între Germania și Uniunea Sovietică, lui Hitler nu-i mai rămîneau trupe suficiente pentru invadarea Elveției. Serviciul secret elvețian se pregătea să claseze comunicarea într-unul din dosarele sale, cînd Roessler îi declară lui Hausamann: «Îmi permit să vă amintesc că obiectivul meu și al persoanelor pe care le reprezint rămîne nimicirea nazismului. Noi sîntem gata să-i ajutăm pe cei ce pot să contribuie la aceasta. Noi știm că rușii...» Hausamann refuză însă să-l asculte, spunînd: «Nu a izbucnit încă nici un fel de război germano-ruș! Apoi... noi nu vom corespunde niciodată cu ei...»

Informațiile care sosesc de la Berlin devin în fiecare zi tot mai precise în privința intențiilor lui Hitler. Fuhrerul aprobă la 18 decembrie 1940 faimosul «plan Barbarossa». Opt zile mai tîrziu Roessler primește cel mai lung mesaj care i-a venit vreodată din Berlin și care conținea... copia fidelă a planului! Roessler îl invită la masă pe un prieten al său despre care știe că se află în legătură cu rețeaua de informații sovietică din Elveția, Christian Schneider. Întîlnirea are loc într-un restaurant din Lucerna. Roessler îi propune să-i furnizeze informații importante, care ar putea ajuta în lupta comună împotriva lui Hitler.

— E vorba de informații importante? — întreabă Schneider.

Roessler se gîndește un timp, apoi se decide:

— E vorba de războiul Nemiții vor să invadeze Rusia. Eu nu pun decît o singură condiție: prietenii mei riscă și așa foarte mult, deci sovieticii să nu încerce să afle cine sînt ei.

Două săptămîni mai tîrziu Schneider se prezintă la Vita Nova Verlag cu următorul răspuns: centrul de informații sovietic din Elveția își are sediul la Geneva. Între Roessler și Geneva vor funcționa două «scurt circuite», adică două persoane interpusse vor transmite informațiile lui Roessler. Dacă elvețienii ar aresta aceste două persoane sau dacă nașiștii le-ar răpi, în principiu nici centrul din Geneva, nici cel din Lucerna nu vor fi în primejdie. Primul «scurt circuit» va fi chiar el, Schneider (nume de acoperire «Taylor»), care va primi materialul de la Roessler (nume de cod «Lucy») și-l va preda Rachelei Dübendorfer («Sissi»). În felul acesta Roessler nu va intra niciodată în legătură directă cu șeful rețelei sovietice. Cine era acest șef?

FIRMA DE CARTOGRAFIE «GEO-PRESSE» ȘI DIRECTORUL EI

Roessler, folosind pseudonimul său obișnuit R.A. Hermes, a scris în 1941 un studiu remarcabil despre strategia militară a Wehr-

machtului. Pentru ilustrarea cărții sale era însă nevoie de douăsprezece hărți. Autorul s-a adresat celei mai bune firme de cartografie din Elveția, «Geo-Presse» din Geneva. Directorul acestei firme a venit personal la Lucerna pentru a discuta problema. Roessler — scriu Accoce și Quet — «nu va bănui niciodată că acest personaj scund, puțin obez, vorbind șase limbi și concreținzînd abil pe hîrtie, cu creionul, ideile sale, este șeful-rezident al centralei sovietice de spionaj din Elveția: Alexandru Rado...»

Literatura de specialitate și presa din țările apusene l-au prezentat în diferite feluri pe dr. Alexandru Rado, care în momentul de față trăiește la Budapesta și este în vîrstă de peste 70 de ani. Unii autori afirmă că Rado ar fi trecut prin tot felul de școli de spionaj și că ar fi fost «un agent remarcabil» care «a cutreierat multe țări, acumulînd o vastă experiență în domeniul spionajului». Cu ocazia unei întîlniri la Budapesta, în toamna anului 1967, dr. Rado i-a mărturisit însă autorului articolului de față că, în momentul afacerii Roessler, nu avea nici un fel de «școală» în materie. Pur și simplu primise misiunea să se stabilească în Elveția și să organizeze acolo, cum se va pricepe mai bine, o rețea de informații privind cel de-al III-lea Reich. «Aceasta îmi era sarcina și am făcut totul s-o duc la bun sfîrșit...»

Dar să revenim la rețeaua «Dora» care din 1937 era condusă de Alexandru Rado. Cel mai bun agent al lui era, poate, Otto Pünter («Pakho»), un ziarist elvețian. Englezul Alexander Foote («Jim»), care locuia pe atunci la Lausanne, a fost primul radiofonist al echipei. Cea de-a doua stație de radio a rețelei funcționa la Geneva în locuința comerciantului Edmond Hamel («Eduard»), iar a treia, tot la Geneva, era manipulată de chelnerița Marguerite Bolli («Rosa»). Sub răspunsurile și indicațiile primite de la Centrul din Moscova figura invariabil semnătura: «Director».

«HITLER VA ATACA LA 22 Iunie...»

La început «Centrul» nu avea încredere în «Lucy». Această neîncredere era într-o anumită măsură justificată prin faptul că informațiile proveneau de la un om despre care nici «Dora», deci nici «Centrul» nu știau nimic, nu-i cunoșteau legăturile în Germania. După cum arată documentele ieșite nu demult la iveală, «Centrul» nu a dat crezare nici uneia dintre informațiile care prevesteau agresiunea hitleristă împotriva Uniunii Sovietice. Primul avertisment data din 1940... Din nefericire nu au avut o soartă mai bună nici acele informații care au comunicat chiar data precisă a agresiunii.

Informația privind atacul german ajunge de la Roessler prin Schneider la Rado, la 12 iunie 1941. Acesta din urmă face un scurt raport și-l predă lui Foote ordonîndu-i să-l transmită, repetîndu-l timp de două ore. Mesajul a fost primit la Moscova și comunicat unui anume căpitan Ivanov care, dîndu-și seama de caracterul său de urgență, l-a descifrat într-o jumătate de oră: «Dora la Director via Taylor. Hitler a fixat definitiv pentru 22 iunie atacul împotriva Uniunii Sovietice. Hitler a luat această hotărîre acum două zile. Raportul a sosit azi prin curierul diplomatic al statului-major elvețian. Voi continua. 0130 Dora.»

Superiorul căpitanului Ivanov a comunicat imediat mesajul «Directorului», care a fost scos dintr-o ședință a marelui stat-major. Doar 48 de ore mai tîrziu aceeași informație a fost transmisă la Moscova de un alt agent cu numele de Arwid Harnack, nume de cod «Coro». (Harnack făcea parte dintr-o altă rețea denumită «Rote Kapelle» — n. a.) Serviciul a funcționat deci perfect, avertizînd că U.R.S.S. va fi atacată.

După atacul hitlerist, după cum vom vedea din articolul următor, importanța rețelei «Lucy» va crește și mai mult.

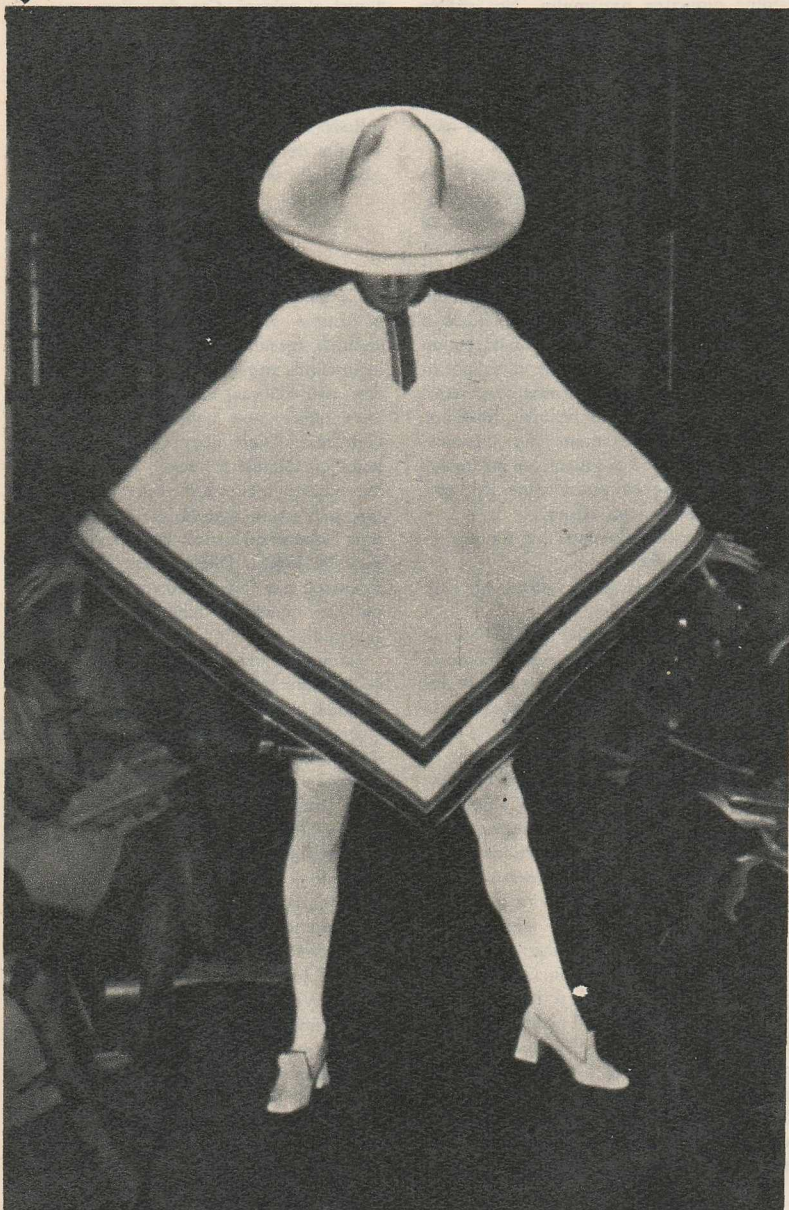
Ion ASZÓDY

FLACĂRA

VARIETĂȚI

Variațiuni de modă pe o temă la modă — Olimpiada din Mexico.

UMOR

ADRIAN ANDRONIC

MODERNIZARE

AU ÎNCURCAT ANOTIMPURILE. Dacă e «primăvară în ianuarie», de ce n-ar fi și «vară în februarie»? În orice caz, în stațiunea Felix, este! De fapt, vară și iarnă laolaltă: zăpada-i zăpadă, dar în bazinul cu ape termale se pot face băi mai fierbinți decît la Mamaia în zile de caniculă.

Fotografii de S. STEINER

Întru combaterea frigului...

● PUNCT
● SI DE LA CAPĂT

● Polițiștii din Bremen (R.F. a Germaniei) au devenit mai vioi, mai ușurei. Chiar și cei mai în vîrstă nu ezită — atunci cînd e nevoie — să sprinteze, și încă cum! Această nouă vitalitate a polițiștilor din vechiul port hanseatic se datorează folosirii miraculosului KH 3 (cunoscutul nostru GEROVITAL) — pilula tineretii creată de prof. dr. Ana Aslan, directorul Institutului de geriatrie din București. «Dormim mai bine», «Nu sîntem oboșiți la terminarea serviciului», «Sîntem mai calmi», iată răspunsurile date de cei 340 de polițiști folosiți la testarea eficacității Gerovitalului. De KH3 se interesează acum și poliția britanică. Bătrînul Scotland Yard va experimenta eficacitatea produsului pe o sută de polițiști aleși — bineînțeles — nu dintre cei mai tineri.

● Înapoiat din America, Gilbert Bécaud povestește că a văzut în vitrina unei librării din New York biblii oferite la prețuri foarte reduse. Oferta era însoțită de următoarea reclamă: «Satană însuși se sperie cînd vede biblii la prețuri atît de scăzute».

● Începînd din luna februarie a acestui an, o bună parte din marile magazine și case de modă pariziene au hotărît să-și înlocuiască vitrinele obișnuite de pînă acum cu ecrane de televiziune în culori, care vor prezenta trecătorilor atît mărfurile existente cit și secvențe din dialogurile vînzătorilor cu clienții.

● Pe căile elvețiene circulă acum trenuri la care se atașează vagoane speciale pentru distracția călătorilor. În aceste vagoane se poate dansa tot timpul voiajului. Pentru mai multă atracție se organizează și concursuri de dans cu premii.

CA LA CARTE

ORIZONTAL: 1) Carte de căpătii — O seamă de... cuvinte. 2) Împărății tematice. 3) Scuzele noastre... ca la carte — Salcim (reg.). 4) A face cunoștință cu... un volum — Curs! — Rele! 5) «Din nou» de prin cronici — Două din carte! — O carte bună. 6) Diminutiv feminin — O stradă... din Paris. 7) Fluviu în Italia — Literatură (abr. uz.). 8) Prima parte a rîmeii! — Un ciutor... rar (pl.). 9) O hîrtie de valoare — Nu se citește, se spune. 10) Cartea prin poștă (dim.).

VERTICAL: 1) Cartea cărților. 2) Patrie a cuneiformelor — Prezent la încercare. 3) De demult, vechi — Apar în curs! 4) Nu-s aștia — Buni de muscat. 5) Liliana — Introducerea tuturor cărților! — Riu în Illyricum. 6) Intră-n foc! — Carte! — Loc gol! 7) A treia roată la motocicletă — Om de cuvînt (inv.). 8) E veioză — Om cu carte (pl.). 9) E... tematică! — Dă înapoi. 10) Carte de vizită, a cărții — Compus ai... cărților (sing.).

Toma MICHINICI

Dicționar: RUIE, ARNO, EAS.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									R
3									A
4						R	S		T
5					R	T			A
6							R	U	E
7	A	R	N	O		L			
8					E	C			
9					A				
10					S				

memento

carte

● **Los...**, roman de Maria Arsene. Un pașnic și respectabil tren-ambulanta al Crucii roșii germane încearcă în august 1944 să se strecoare prin triajul gării Ploiești spre Brașov și de acolo, mai departe, către orașele zguduite de bombe ale celui de-al III-lea Reich. În acel august torid, cițiva membri din unitățile Forțelor Patriotice opresc convoiul de vagoane. Dar în loc de militari grav răniți sau ofițeri hiclești sănătoși și camuflați sub bagaje este descoperită una dintre cele mai abjecte și de neînchipuit ticăloșii ale lui Hitler et Co. Un tren bordel. Maria Arsene descrie nu numai teribilul climat în care femeile erau condamnate și obligate să servească dragoste, dar el evocă și disperatele lor eforturi de evadare. Acțiunea romanului e relatată într-un ritm alert, asemenea unor fulgurante secvențe de film. Cartea e în curs de apariție la Editura pentru literatură și are o postfață de Tudor Teodorescu-Branște.

● În Editura pentru literatură au apărut două volume antologice din lirica lui V. Voiculescu (s-au îngrijit de alcătuirea ediției: Aurel Rău, care o și prefațează, I. Voiculescu și V. Iova). Reapariția editoria (e drept, cam târzie) a poeziei voiculesciene prilejuește reconsiderarea unui artist al cuvântului despre care G. Călinescu spunea încă din 1933 că e „unul dintre cei mai de seamă poeți contemporani”. După apariția, în anul trecut, a celor două volume de nuvele și povestiri, care ni l-au relevat postum pe V. Voiculescu ca pe un strălucit prozator, reintegrarea liricii lui în circuitul poetic îl așază temeinic în bibliotecă alături de marii stihitatori ai generației sale.

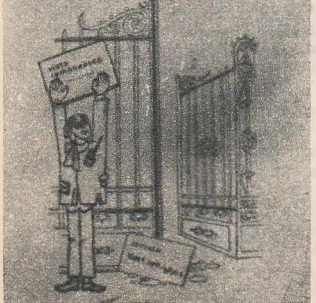
● Mihail Cruceanu e prezent în vitrinele librăriilor cu un volum de Versuri. Ciclurile care formează volumul: Spre cetatea zorilor (1912), Altare nouă (1915), Făcerea celorlalți (1920), Lăuda vieții (1945), marchează tinerețurile lirice ale unui poet de fină sensibilitate, de plastică și muzicală expresie (Editura tineretului).

● Recenta carte de Versuri a lui Eugen Frunză aduce, în contextul poeziei sale, nota unei confesiuni mai adâncite, mai directe. De aici sporul de emoție și autenticitate (Editura pentru literatură).

● O dată cu apariția primului număr pe anul 1968, revista Viața românească se prezintă cititorilor într-o nouă haină grafică. Grija pentru o machetă îmbietoare la lectură e evidentă. De asemenea, conținutul acestui număr încită interesul. Spicuim: Eugen Ionescu — jurnal în frânturi; câteva poeme inedite de Lucian Blaga; un omagiu cald și avizat închinat memoriei lui Tudor Vianu (70 de ani de

viața românească

1 1968

la naștere); cronică literară de Paul Georgescu și Ov. S. Crohmăniceanu... Și încă o surpriză: începând cu acest număr, fiecare exemplar al revistei va fi însoțit de un Caiet al «Vieții românești» consacrat unei teme inedite. Caietul primului număr: poezia criticilor, critica poezilor.

teatru

● **Pur și simplu o criză de Ionel Hristea**, dramă cu tente melodramatice, abordând probleme ale eticii profesionale — în domeniul creației muzicale — cu generalizări umane mai ample, cel puțin în intenție. D.D. Neleanu a compus un spectacol sincer, simplu și eficient, cu momente de bună tensiune dramatică. Foarte interesante și sugestive decorurile lui Șt. Hablinski. Dintre interpreți se detașază: Leopoldina Bălanuță, Ion Marinescu, Vasile Gheorghiu, Tudorel Popa. Nu-i o piesă de zile mari ci, pur și simplu, un spectacol bine lucrat (Teatrul Mic).

● O nouă versiune a lui Platonov de Cehov a abordat Gh. Harag la Tg. Mureș. O bună echipă actoricească închează spectacolul: Lorand Lohinski, Tannai Bella, Erdős Irma, Dukasz Anna, Csorba Andras. Foarte bună scenografia Floricăi Mălureanu.

● Ocupînd un loc firesc în repertoriul unui Teatru Național, Apus de soare se joacă la Craiova. În regia eficientă a lui Gh. Jora, Vasile Cosma înregistrează un nou succes actoricesc în rolul lui Ștefan. Foarte izbitoare este și realizarea rolului Oana de către tinăra actriță Luminița Iacobescu. Scenografia lui Mihail Tofan, exterioară, decorativă doar.

● **Floare de nu mă uita**, de Valentin Avrigeanu, la Teatrul de stat din Oradea. Feerie cam naïvă și inegală, adresîndu-se și copiilor și maturilor, cu rezultate incerte. Regia, Valeriu Grama. Scenografia, Eliza Popescu-Zisade. Joacă: Jean Săndulescu, Octavian Uleu, N. Toma, George Pintilescu, Ion Pater, Gina Nicolae.

● Teatrul de păpuși din Tg. Mureș a trecut în turneu prin Capitală cu două spectacole: **Toldy** (poem istoric) și **Guiliver**, remarcabil spectacol în scenografia și regia lui Pall Antal.

● Teatrul tineretului din Piatra Neamț a inclus în repertoriul permanent spectacole literar-artistice destinate elevilor. Prima reprezentație de acest fel a cuprins versuri scrise de poeți contemporani români și străini și două piese într-un act.

● **Nunța din Perugia** de Al. Kirilțescu, la Teatrul de stat din Arad. Un spectacol interesant, realizat de regizorul Dan Alexandrescu. Bună scenografia lui Sever Frențiu, reconstituind cadrul cald în lumini al Renașterii. Citeva compoziții actoricești: Liviu Mărcinșu, Lucia Georgian, Victor Ionescu, Zoe Muscan.

Leopoldina Bălanuță

● **Iată femeia pe care o iubesc** — un text dramatic de Camil Petrescu, mai puțin cunoscut — la Teatrul de stat din Botoșani. De o construcție dramatică aparte, replică anticipândaliană, piesa a fost montată, cu ambiții intelectuale, de Gh. Milețianu. În rolurile principale: Aurel Ionescu, Anca Andreescu-Crețu (într-un dublu rol), Mircea Crețu.

muzică

● Dirijorul italian Napoleone Annovazzi este cunoscut iubitorilor de muzică din țara noastră, în rândurile cărora și-a câștigat numeroși admiratori. Avem prilejul să-l vedem, de astă dată la pupi-

trul dirijoral al Filarmonicii «George Enescu», într-un program substanțial: Partita pentru orchestră, lucrare precioasă, după cum o arată și titlul, de Petrossi; Simfonia I în Mi minor de Jean Sibelius; Simfonia concertantă de W. A. Mozart, în care se face apel la două instrumente soliste — vioară (Vărujan Cozighian) și violă (George Popovici) (18 februarie — sala Ateneu).

● Programul concertului săptămînal al Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii ne oferă prilejul plăcut să ascultăm sau să reascultăm trei lucrări reprezentative pentru muzica simfonică franceză contemporană, însuși dirijorul concertului, André Jolivet, fiind un reprezentant de marcă al ei. Iată programul: în primă audiere «Creația lumii», una dintre numeroasele compoziții pentru balet ale lui Darius Milhaud; Concertul pentru pian și orchestră de André Jolivet — solist Constantin Ionescu-Vovvi; Simfonia a III-a de Albert Roussel.

● O surpriză cu totul insolită ne rezervă Opera Română: în spectacolul de balet «Frumoasa din pădurea adormită» de P. I. Ceaiikovski, rolul zinei Carabosse este deținut nu de o frumoasă ci de... un frumos — balerinul Adrian Caracas (în definitiv, Miluță Gheorghiu a jucat o viață întreagă pe Coana Chirița...) (18 februarie).

● Periodicitatea cu care sînt organizate concertele de muzică populară românească trebuie salutată avînd în vedere popularitatea de care se bucură asemenea manifestări. Acum ne reîntîlnim cu o seamă de frunțași ai genului: Ionel Budîșteanu, în dubla sa calitate de violonist-solist și de dirijor al orchestrei «Barbu Lăucaru», și solisti vocali Angela Moldovan, Irina Loghin, Benone Sinulescu, Ion Cristoresanu, Emil Gavriș, Ion Luican ș.a. (duminică 18 februarie, ora 16.30 și 20 — sala Ateneu).

disc

● **Flavia Buref**, autoare a textului de indiscutabil succes «Ploaia și noi», perseverează, și apare acum ca solistă a discului 45-EDC-923. Vocea temperamentală a Flaviei Buref ne face cunoștință cu Salvatore Adamo («Ascultă marea» și «Acum e prea tîrziu»), cu Cristophe («Marionetele») și Mendez («Și dacă ne vom întîlni»).

● **Constantin Drăghici** interpretează muzică ușoară universală. Adică: «Merçi cherie» — de Udo Jürgens, «Tres palabras» — de O. Ferrares, «Nocte di ferragosto» — de Migliacci, Zambini, Enriquez și «Athena» — de Manos Hadjidakis. Bineînțeles în versiuni românești semnate de G. Trandafirescu și A. Udriște. Ah! Traducerile... Orchestra: Al. Imre (EDC-921).

● **Trei orchestre**: a Radioteleviziunii, cea condusă de Bebe Prisada și «Electrecord» o acompaniază pe noua vedetă a discului (cunoscută nouă de la televiziune): Lidia Andronescu, care însă nu reușește mare lucru. Mai așteptăm (EDC-919).

cinema

● **Înnorare creatoare**. Regizorul maghiar Marton Keleti («Caporalul și ceilalți», «Povestea prostiei mele») face exerciții de meșteșug cinematografic, cînd în registrul serios, cînd într-unul comic, de rîndul acesta deopotrivă de inconsistent și într-unul registru și în celălalt. Interpreți: Imre Sinkovits («Două reprize în iad», «Alba Regia»), Lajos Basti, Judith Halasz, Tamas Major.

● **Tony Richardson** este din nou prezent cu o reluare binevenită: **Tom Jones**, spirituală și acut modernă interpretare a romanului ce poartă semnătura iluministului H. Fielding.

Albert Finney

● **Mari actori pe ecranele noastre**: **Albert Finney** («Tom Jones»), **Laurence Harvey** («Robi»), **Nevena Kockanova** («Cea mai lungă noapte», «Colula»), **Rita Tushingham** («Capcan»).
● **Cinemateca bucureșteană** își ține frumoasele-i promisiuni făcute la începutul stagiunii: acelea de a programa în spectacolele de dimineață (cu bilete la casă) unele din filmele de ținută care au trecut în ultimii ani pe la noi, filme cărora le ducem dorul. După ce săptămîna aceasta am revăzut excepționalele **Dragoste neîmplinită** (traducere autohtonă cum nu se poate mai nepotrivită și mai melodramatică a filmului lui W. Has «Arta de a fi iubită»), cu **Barbara Krafftowa** și **Zbigniew Cybulski** și **Zidul înalt** (rezia — K. Kochyno).

Maria Pietraru

lui Tarzan se cheamă **Thierry la Fronde**. Am auzit despre el numai lucruri bune (20.00) ● **Albumul de poezie** se deschide la una din cele mai strălucitoare, mai pure și mai inteligențe pagini ale sale: **Nicolae Labiș** (20.30) ● **Emisiunea de cultură generală** **Istoria teatrului românesc** prezintă prima parte a capitolului intitulat «L. Caragiale» (20.40).

MIERCURI 21 FEBRUARIE. Interpretul preferat, rubrică întocmită la cererea telespectatorilor, ne aduce pe micul ecran vechi și plăcute cunoștințe, interpreți de muzică populară românească: **Maria Pietraru**, **Angela Buciu**, **Marinica Iordache** (20.00) ● **Bette Davis** apare, de astă dată, într-o comedie: «**Caut dragostea**» alături de **Leslie Howard** și **Olivia de Havilland** (21.15).

JOI 22 FEBRUARIE. «Oameni în alb» se întocmește emisiunea de știință avînd ca obiect cunoașterea unor frumoase succese ale medicinei românești (20.30) ● **La Studioul mic**: «Scafordrierii», o comedie de Tudor Mușatescu (21.25) ● **Competenți și amabili**, ca întotdeauna, **George Sbărcea** ne va conduce prin încă unul din **Orașele muzicii**: **Hamburg** (22.00).

VINERI 23 FEBRUARIE. Un reportaj din ciclul denumit «68»: **Uvertură pe Dunăre** (20.35) ● **Parada vedetelor** — o avanpremieră la Festivalul internațional de muzică ușoară, Brașov 1968 (21.15).

SĂMBĂTĂ 24 FEBRUARIE. Emisiunea intitulată **Întîlnire cu...** este aproape întotdeauna reușită în ciuda duratei ei de numai 15 minute (sau, poate tocmai de aceea). Astă-seară — **Magdalena Popa** (21.00) ● **Emisiunea muzical-coregrafică** «Opus-pocus nr. 1». Se recomandă atenției prin cițiva interpreți marcanți: **Coca Andronescu**, **Margareta Păslaru**, **Dem Rădulescu**, **Sergiu Ciouiu**, **Dimitru Furdui**, **Ovid Teodorescu** (22.05).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 7 din 18 februarie

I. Bologna-Lanerosi	1
II. Brescia-Mantova	x
III. Cagliari-Fiorentina	x
IV. Milan-Inter	x
V. Napoli-Spal	1
VI. Roma-Sampdoria	1
VII. Torino-Juventus	x
VIII. Varese-Atalanta	x
IX. Bari-Catania	1
X. Genova-Catanzaro	x
XI. Padova-Palermo	2
XII. Reggia-Verona	x
XIII. Potenza-Foggia	x

c o p e r t a n o a s t r ă

Echipa de biatloniști români participanți la ediția jubiliară a Jocurilor Olimpice de iarnă de la Grenoble.

Fotografie de **Bazil DUNĂREANU**

televiziune

Ne luăm rămas bun de la admirabilele spectacole în alb de la Grenoble, Chamrousse, Autrans, St. Nizier, Alpe d'Huez, nu fără a aduce din nou mulțumiri televiziunii care ne-a dat prilejul să vedem aproape tot ce a fost acolo mai frumos, mai palpitant... Reîntîrăm, parcă prea brusc, în programe care nu ne amenință cu nimic ce ne-ar putea scoate dintr-ale noastre...

Tarzan, fost rege al junglei și actual cătic de treabă, și-a terminat serialul. Pe cînd o veste la fel de plăcută de la Richard Kimble (por favor!)...

Cîteva recomandări, totuși: **DUMINICĂ 18 FEBRUARIE**. Ultima zi a J.O. programează spectaculoasele sărituri de la trambulina mare (13.45-16.00) și ceremonia de închidere, incluzînd un spectacol pe gheață (21.00) ● Mai putem vedea astă-seară **Teatrul în studio** — «Doamna brună din sonete» de G.B. Shaw, în interpretarea Teatrului de stat din Tg. Mureș (20.00).
MARTI 20 FEBRUARIE. Succesorul

SEATTLE

— corespondență de la Th. HRISTEA —

Orășelul universitar.

Unii afirmă că ar fi cel mai frumos oraș american. Nu știu în ce măsură au dreptate. Argumente — desigur nu imbatabile, desigur nu lipsite de o doză de subiectivism — există. Așezat pe terase, înconjurat de munți, scaldat de apele golfului Puget, Seattle este un oraș al parcurilor, al vegetației luxuriante; lacurile Union și Washington, abundența podurilor suspendate și plutitoare (Evergreen Point Bridge este o adevărată autostradă de beton, lungă de aproape 9 kilometri, ce traversează lacul Washington), puzderia de insule din imediata lui apropiere, construcția îndrăznească a turnului Space Needle — acul cosmic — de pe înălțimea căruia am admirat întreaga panoramă a orașului și a împrejurimilor sale sînt numai cîteva dintre elementele cărora așezarea le datorează farmecul și pitorescul. Dar Seattle, oraș pe coasta Pacificului, în extremitatea nord-vestică a Statelor Unite, aproape de frontiera canadiană, reprezintă azi mult mai mult decît un oraș cunoscut pentru frumusețile cadrului său natural și contribuția, de loc neglijabilă, adusă acestora de urbanisti și arhitecți, mult mai mult decît un apreciat centru turistic.

Mi s-a spus că, în urmă cu mai puțin de 100 de ani, în 1880, Seattle era o așezare modestă cu vreo 3 500 de locuitori, înjehbată în jurul cîtorva fabrici de cherestea. Poziția geografică deosebit de avantaajoasă a comunicărilor maritime și mai cu seamă excepționalele resurse hidroenergetice din împrejurimi au făcut din el, în acest rîstimp relativ scurt, principalul oraș (circa 1 800 000 locuitori) al statului Washington, un mare port comercial și piscicol, cel mai important centru financiar, industrial și comercial al nord-vestului Statelor Unite.

«Specialitățile» industriale ale Seattle-ului sînt cît se poate de variate — metalurgie și prelucrarea metalului, produse alimentare, confecții, prelucrarea lemnului etc. Cea mai mare pondere o au

însă construcțiile navale și aeronautice. Aici, la Seattle, își are sediul una dintre marile uzine ale Companiei aviatice Boeing, care, după cum se știe, a construit în timpul războiului uriașele «fortărețe zburătoare», a produs și produce reactoare transoceanice, lucrează în domeniul rachetelor teleghidate, ocupîndu-se în prezent și de crearea celui mai reductibil concurent american al supersonicului franco-englez de pasageri Concorde — Boeingul care va transporta cu o viteză de peste 3 000 km pe oră un număr de aproape 500 pasageri.

Seattle este totodată sediul Universității statului Washington, ale cărei facultăți cuprind 21 000 studenți. Este una dintre cele opt universități americane în care se predă limba română. Lectoratul a fost inaugurat aici în 1966 de către James Auger, care lucrase un timp ca profesor de limba engleză la Cluj. S-au înscris la început numai doi studenți. După ce, de curînd, mi-am început aici activitatea de lector, numărul studenților și audiențelor celor două cursuri pe care le țin a crescut la 18 — ceea ce reprezintă după părerea mea destul de mult, avînd în vedere că e vorba de o limbă vorbită într-o țară atît de îndepărtată... Pînă la sfîrșitul anului universitar sper că studenții mei se vor descurca destul de bine în românește. Cîțiva dintre ei vor veni probabil și în țara noastră — la cursurile de la Sinaia — și vor putea cunoaște și poporul român, nu numai limba pe care o vorbim.

Am fost solicitat să colaborez și la alcătuirea unui manual de limba română pentru uzul studenților americani. Mărturisesc că modesta contribuție pe care o aduc aici la predarea limbii române îmi procură satisfacții cel puțin tot atît de mari ca acelea care mi se oferă la Seattle, în mijlocul frumuseților și al oamenilor lui.

Evergreen Point Bridge, unul dintre cele mai mari poduri plutitoare din lume.

moda reproșurilor

Moda a trecut din Asia în Europa și a fost aprobată chiar în Africa. Începutul l-a făcut generalul ce și-a atribuit titlul de președinte al Vietnamului de sud — Thieu — și care a adresat Washingtonului reproșuri destul de blinde pentru că nu este «consultat». Pak Cijjan Hi, instalat la Seul, de asemenea în fotoliul prezidențial, s-a dovedit mai nervos. El a amenințat pe protectorii săi americani cu revizuirea tratatelor, retragerea trupelor sud-coreene din Vietnam și multe altele. S-a imblinzit totuși repede și a promis să renunțe la obstrucții. Moda reproșurilor a traversat oceanele și a găsit imitatori și la Lisabona. Amiralul Americo Thomaz — egal pe planul funcțiilor cu Thieu și Hi — și-a revărsat nemulțumirea față de «aliații» occidentali în termeni lipsiți de menajamente.

Amiralul a pornit într-o aventură africană, încercând să ridice moralul slujbașilor Lisabonei detașați pe continent. În Guineea zisă portugheză, în care patrioții controlează o mare parte a coloniei, Americo Thomaz a rostit mai multe discursuri. Ne-a reținut atenția cel pronunțat la Bissau. Președintele afirma că este «crist și regretabil că Portugalia suportă greutatea unui război pe care nu-l dorește». Dar cine obligă Portugalia să poarte acest război dureros și costisitor? Nu cumva ambițiile coloniale ale Lisabonei? Despre ele Americo Thomaz n-a pomenit nimic. În schimb, a pretins că armata colonială, masacrând pe africani, incendind satele și umplind închisorile cu oameni nevinovați, «apără civilizația creștină occidentală». Opera carita-

bilă pe care Lisabona o întreprinde în Africa s-ar părea că nu găsește înțelegerea «aliaților» săi din N.A.T.O., dornici să evite tot ceea ce le-ar putea compromite interesele majore în Africa.

Numai astfel pot fi explicate afirmațiile lui Americo Thomaz în legătură cu «spiritul de abandon care se manifestă în sinul lumii occidentale, acest gen de lășitate autodistrugătoare care rămâne pentru noi sinonimă cu trădarea». Adresa ni se pare destul de precisă. Numai că Washingtonul s-a cam imunizat, de nevoie, la reproșurile protejților săi. Toate modelele sînt trecătoare...

M. RAMURĂ

exit ottaviani

La Roma, câteva apariții editoriale au constituit recent o mică senzație. Printre ultimele titluri traduse în italiană se numără două dintre cărțile preotului francez Marc Oraison: «Moartea și după...» și «Celibatul». Elementul insolit, pe care presa romană a ținut să-l remarce, constă în dispariția de pe primele file ale acestor volume a celebrului «imprimatur», formula prin care autoritățile catolice avizau editarea lucrărilor considerate de ele conforme cu normele și rigorile bisericii. Nelipsitului — pînă de curînd — «imprimatur» i s-a substituit, în cazul cărților lui Oraison, formularea: «Dat fiind caracterul de cercetare al acestei opere, sfințita sa este autorizată să-și publice volumul».

Evenimentul a fost pus în relație directă cu recenta retragere a cardinalului Otta-

viani din funcția de conducător al Congregației pentru doctrină (care se trage din Sfîntul Oficiu, acesta fiind la rîndul său vlăstarul legitim al Inchiziției). Ottaviani, ultimul supraviețuitor al faimosului «Pentagon al cardinalilor» de pe vremea lui Pius al XII-lea (care funcționa ca un fel de «trusc al creierului» pe lângă acel papă), era unul dintre exponenții de vază ai tendințelor conservatoare ale bisericii catolice. Considerîndu-l sub acest aspect, presa italiană n-a precupețit la timpul respectiv epitetele la adresa lui: «il carabinieri della Chiesa» (jandarmul bisericii) se numără probabil printre apelativele cele mai îngăduitoare. «La Sfîntul Oficiu — își amintește săptămînalul «Espresso» — Ottaviani devenise «ciocanul» (alții spun «secură») tuturor «novatorilor», de orice fel». Pentru aceeași publicație, tocmai datorită lui, Sfîntul Oficiu a reprezentat «ultimul și cel mai îndrîțit meterez al războiului rece pînă la sfîrșitul pontificatului pacellian» (Pacelli era numele mirean al papii Pius al XII-lea).

Mutațiile care au angajat biserica catolică în ultimii ani, sferile ei cele mai înalte, au dus la deteriorarea continuă a autorității lui Ottaviani, mai ales după înfrînirea Conciliului Vatican II și declanșarea procesului de «modernizare» a bisericii, cărora cardinalul li s-a opus de pe pozițiile unui adevărat Don Quijote al imobilismului. Ca președinte al Comisiei pentru doctrină a conciliului, el a trebuit să asiste neputincios la atacarea propriilor sale teze de către adepții ai «reformelor» pe care odinioară li persecutasă cu eficiență; ca șef al Comisiei pentru problemele natalității s-a găsit, de asemenea, pus în minoritate; aplicarea reformei Curiei a început chiar în Congregația pe care o conducea, prin abolirea indicelui de cărți interzise.

Adepții «întineririi» și «modernizării» bisericii, despre care vorbea papa Paul al VI-lea, jubilează în sfîrșit acum, cînd, după ce s-a cramptonat atîta vreme pe pozițiile sale, Ottaviani a părăsit în cele din urmă scena; în acest timp, cardinalul, într-o proprie consolare, oferă interviuri presei italiene, care — scrie «La Tribuna des Nations» — «nu sînt decît confesiunile postume ale unui spirit reacionar».

Corneliu VLAD

san remo XVIII

— corespondență specială pentru „Flacăra” —

Juriul celui de-al XVIII-lea Festival al cîntecului italian ce s-a ținut la San Remo între 2 și 4 februarie l-a declarat învingător pe un tînăr cîntăreț italian, puțin cunoscut în străinătate, Sergio Endrigo, autorul bucății «Cintec pentru tine». Acest festival, cel mai cunoscut dintre numeroasele manifestări muzicale italiene, s-a caracterizat prin prezența unor mari nume ale cîntecului american, precum Louis Armstrong, vibrafonistul Lionel Hampton, Eartha Kitt, cunoscuta cîntăreață neagră care, cu cîteva săptămîni în urmă, în timpul unei primiri la Casa Albă, a făcut-o să plîngă de iritare pe d-na Johnson, amintindu-i condițiile negrilor și războiul din Vietnam. Totuși ei n-au avut prea mult succes. Armstrong a sfîrșit pe unul din ultimele locuri iar Eartha Kitt a fost eliminată din prima seară.

Unul dintre cei mai cunoscuți autori de muzică ușoară italieni a stabilit astfel formula unui cîntec: 25% dragoste, 25% ură sau desperare, 15% melancolie, amintiri, nostalgie, 7-8% trădări în dragoste. Restul este distribuit egal între sărutări, visuri, lacrimi, lună, mare etc. O formulă infailibilă.

Festivalul de la San Remo, în afară de a fi un eveniment al muzicii ușoare, urmărit la televiziune de nu mai puțin de 30 de milioane de italieni (mai mult decît jumătate din populație), e o mare afacere economică. Cîntăreții sînt angajați și plătiți de casele de discuri ce dețin proprietatea textelor și a muzicii. Un succes la San Remo înseamnă posibilitatea de a-ți vinde cîntecele pe piețele străine. Cît despre manifestare, ea este o ametoitoare horă a miliardelor. Dînd ascultare unor voci, care de altfel n-au fost niciodată dezmințite, se spune că Frank Sinatra ar dorii (împreună cu Sophia Loren) să cumpere localul unde se ține festivalul și să-i controleze astfel toată activitatea. Popularul cîntăreț italo-american, proprietar de localuri de noapte în Nevada, ar avea intenția să transforme liniștitul orașel din Liguria într-un Las Vegas european.

Cu Festivalul de la San Remo s-a deschis oficial viguroasa stațiune a cîntecului italian. În timpul anului se vor desfășura în Italia mai mult de 50 de astfel de manifestări.

Gianfranco BIANCHI

Cîteva dintre participanți (de la stînga la dreapta): Lara Saint Paul (o cîntăreață italo-somaleză), Louis Armstrong, Claudio Villa, care în acest an a asistat la festival ca jurnalist, și Eartha Kitt.

CRONICA DE TREI SECADE

NICI O SPERANȚĂ!

Un medic e un om care nu se teme de adevăr și doctorul Lhermitte nu s-o temut. Să-i fim recunoscători doctorului Lhermitte. Cu o duritate absolut necesară în acest domeniu, domnia-sa a declarat la televiziunea franceză că o greșă a creierului nu e posibilă nici azi, nici mâine, niciodată. A înlocui creierul unui om — prost, să zicem, de dă în gropi — printr-un alt creier — deștept foc — e o operație irealizabilă. Sigur că ar fi de dorit în anumite cazuri; mai mult ca sigur că ar fi obligatoriu, în alte cazuri. Chiar oameni foarte inteligenți — cei care au o nobilă suspiciune la ceea ce le trece prin cap — și-ar dori deseori o minte nouă, denumită popular «cea de pe urmă». Ei bine, domnilor (și, firește, doamnălor), nu! Lhermitte e categoric: creierul nostru are vreo 14 miliarde de celule nervoase și complexitatea conexiunilor dintre ele face practic imposibilă o «sudură» convenabilă între «materialul» donatorului și primitor. Pe urmă, ca să funcționeze, un creier — grefat sau nu, nou sau vechi — are nevoie neapărat de un «capital», de achiziții, de «învățături» («apprentissages» — spune francezul) care — vai! — se însușesc individual în cursul unei vieți «personale» și diferă — e trist, dar e adevărat — de la om la om. «Să fie clar — conchide nemilos Lhermitte — schimbarea creierului nu va fi niciodată realitate»...

Deci, doamnălor și domnilor, nici o speranță! Trebuie să ne descurcăm numai cu ce avem în inventar; nu contați pe altceva, faceți ce știți — aceasta e situația.

BOX ȘI ISTORIE

Unii susțin că ideea meciurilor āstora de box fictiv prin ordinaoare electronice ar veni din lipsa unor meciuri pasionante între campioni actuali. «Nu mai avem box ca lumea, de ce să nu vedem ce-ar face Rocky Marciano cu Max Baer, oameni care în viața lor nu au schimbat pumnii? Alții, mai filozofii, leagă meciurile astea de aspirația secretă a omului spre violență, bătălii necunoscute și lupte nemaiauzite. Unii vorbesc de publicitatea unor mărci de ordinaoare, alții

de melancolie, mai e și categoria celor care zic că totul e o năzdrăvănie gratuită. Să facem un cocteil din toate aceste explicații, să nu căuțăm adevărul, să vedem dacă «metoda» n-ar putea fi extinsă în domenii și mai serioase. În domeniul bătăliilor și războaielor, de pildă. Ce-ar fi dacă am încredința mașinilor, după o «fișare» prealabilă a parametrilor, desfășurarea următoarelor «meciuri»:

Alexandru cel Mare împotriva lui: Hannibal cartaginezul.

Cezar contra lui Alcibiade.

Alarič, regele vizigoților, cuceritorul Romei (mort la 410), împotriva lui Attila (434-453).

Richard Inimă de Leu (1189-1199) contra lui Frederic Barbă Roșie (1152-1190).

Armata helveților lui Arnold de Winkelried, învingătoare la Sempach (1386); armata sîrbului Lazăr care a susținut bătălia de la Kosovo (1389) cu Murad Otomanul.

Mehmed IV, asediul Vienei (1683) — Ludovic XIV.

Flota lui Nelson — «Invincibila Armada».

Wellington — Kutuzov.

Diferențele cronologice și tehnice nu ar conta, dacă Bob Fitzimons (campionul lumii în 1897) l-a putut «pune jos» pe Jack Sharkey (campion mondial în 1932). Am avea semifinale și finale, s-ar putea trece și la categorii superioare, adică mai contemporane. Pentru început, ar fi însă suficient așa. Ordinatorul ar da despre aceste bătălii amănunte precise, singeroase și neașteptate — ca în meciul Dempsey (campion 1919-1926) Joe Louis (1937-1949). Ar fi substanțial satisfăcută nevoia omenească de violență, uimire și suspense. Urmărind pasionați aceste mari bătălii fictiv-electronice, oamenii și-ar consuma mult din energia solicitată de bătăliile reale și poate că bătăliile reale ar înceta sau măcar s-ar rări. Asigurînd o cantitate înfîinită de războaie inedite, teribile și singeroase, ordinaoarele ar deschide cu adevărat o eră nouă în viața omenirii care, avînd războiul cotidian pe ordinator, și-ar vedea de pacea ei, născînd printre altele mari campioni de box.

Radu COSAȘU

EXTERNE

BOMBELE DE LA THULE

de Silviu BRUCAN

Incidentul, sau mai bine-zis accidentul de la Thule, din Groenlanda, continuă să preocupe opinia publică iar implicațiile lui politice abia urmează să se facă simțite în Danemarca și în alte țări din Europa.

De fapt, era vorba de un zbor de rutină. Decolând de la baza Plattsburgh, din nordul statului New York, bombardierul cu reacție B-52 pilotat de căpitanul John Hang a pornit într-o dimineață geroasă spre Cercul Polar. La ora 3.30, când se afla deasupra golfului Baffin, Hang a comunicat prin radio cartierului general al Comandamentului Aerian Strategic (cunoscut sub inițialele S.A.C.) din Omaha că se simte un miros puternic de fum în carlingă. Din centrul de control din Omaha, construit din beton la 15 metri adâncime sub preria Nebraskăi, ofițerii S.A.C. au dat dispoziții bombardierului să se îndrepte spre baza aeriană americană Thule, pe coasta nord-vestică a Groenlandei. După câteva minute însă căpitanul Hang a răspuns că vede flăcări în avion și că împreună cu echipajul se vor arunca cu parașutele. Ulterior, în timp ce șapte parașute apăreau pe cerul arctic, bombardierul cu opt motoare s-a prăbușit cu un zgomot infernal pe suprafața înghețată a golfului North Star (Steaua Nordului), cam la 7 mile de Thule. Șase din membrii echipajului au fost salvați, al șaptelea a fost găsit mort în zăpadă.

Așa cum se prezentau lucrurile, ar fi fost vorba de un accident destul de banal dacă avionul lui Hang n-ar fi transportat patru bombe cu hidrogen de câte o megatonă fiecare, ceea ce ca potențial de forță explozivă echivalează cu 4 milioane de tone de trotil. În paranteză fie spus, bomba atomică de la Hiroshima era de circa 20 000 tone de trotil, o nimica toată față de cele patru bombe căzute în ghețurile nordice, suficiente pentru a distruge o mare metropolă.

Cu această ocazie, s-a aflat că accidentul din Thule era al 14-lea intimplat unor bombardiere americane încărcate cu arme nucleare, în mai puțin de zece ani. U.S. Air Force au chiar un nume codificat pentru asemenea accidente nucleare — Broken Arrow (săgeata frântă) — și o procedură bine stabilită pentru a le face față. Astfel, în timp ce o echipă de salvare de la baza Thule a pornit imediat în căutarea echipajului, echipe de ordine speciale și echipe de radiații-decontaminare au fost expediate pe calea aerului de la baze din California și New Mexico.

Experții pretind că sînt luate toate măsurile pentru a preveni explozii nucleare și argumentează că în nici unul dintre cele 14 cazuri nu s-a produs vreo explozie. Pentru a liniști lumea, în presa occidentală s-a arătat că bombele sînt astfel construite încît focoacele convenționale, care determină reacția plutoniului menită a produce căldura intensă pentru declanșarea bombei termonucleare, produc acest efect numai dacă explodează toate simultan. Or, susțin experții, șansa unor asemenea explozii simultane în caz de prăbușire sau incendiere a avionului este minimă — una la un milion.

La penultima prăbușire de la Palomares, în Spania, două dintre bombe au împrăștiat plutoniu asupra unei largi suprafețe, astfel încît echipe speciale americane au trebuit să sape și să transporte tone de pămînt în vasele terenuri radioactive din Carolina de Sud. Și în jurul bazei Thule, tehnicienii americani au descoperit radiații toxice de plu-

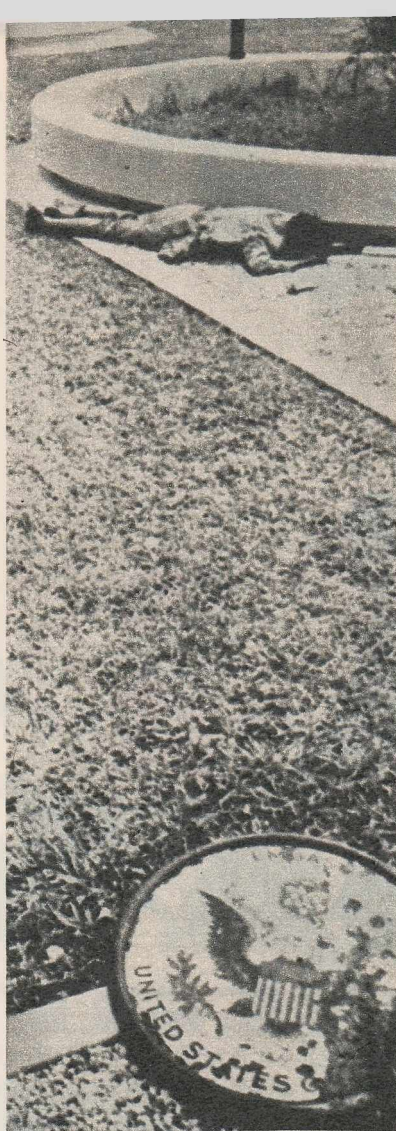
toniu pe care le-au declarat imediat «neglijabile». Guvernul danez, care și-a trimis acolo proprii săi experți, a interzis localnicilor să mai consume carne de morsk sau de focă de teama contaminării. Oricum, cercetările pentru descoperirea bombelor continuă.

Sistemul de «alertă în aer» a unei părți din flota de bombardiere a S.U.A. a fost introdus cu opt ani în urmă iar, după cum a «transpirat» în presă, și în prezent se găsesc tot timpul în aer circa 45 din cele 300 de bombardiere B-52 ale S.A.C. Motivarea de atunci — obiect al unei aprinse controverse — era ca nu cumva să fie toate distruse pe sol printr-un atac surpriză. Este însă știut că, între timp, bombardierul a devenit mai vulnerabil, iar arma supremă a devenit racheta. Chiar și un ziar ca «New York Times» se întreabă «de ce este necesar ca în era rachetelor bombardierele să zboare cu încălcătură de arme atomice»? În alte publicații a fost acum dezvăluit faptul că însuși McNamara, ministrul apărării pînă la 1 martie, a declarat în câteva rînduri în fața comisiilor Congresului că el «se îndoiește de înțelepciunea și de eficacitatea alertei permanente în aer». A reieșit astfel că menținerea acestui sistem de alertă, pe cît de perimat, pe atît de primejdios, se explică prin concepția strategică încă în vigoare la conducătorii forței aeriene militare, în special ai S.A.C., concepție legată de menținerea bombardierului în arsenalul militar și, evident, de menținerea comenzilor de bombardiere care se dovedesc atît de profitabile corporațiilor aviatice și parțial și... generalilor din fruntea S.A.C. Iată sub-stratul delicat al menținerii și în 1968 a «alertei în aer», în poșida nenorocirilor pe care le-au cauzat țărănilor spanioli de la Palomares și eschimoșilor din Groenlanda. Dar dacă un asemenea bombardier se prăbușește asupra unui oraș?

Accidentul de la Thule a avut un puternic ecou în Danemarca inclusiv în sinul guvernului danez, Groenlanda fiind o parte a țării. La Copenhaga s-a reamintit în mod răspicat că potrivit unui acord semnat în 1951 a fost cedat Statelor Unite dreptul de a folosi baza aeriană Thule, dar că în acordurile ulterioare au fost interzise zboruri ale avioanelor americane încărcate cu bombe nucleare deasupra teritoriului danez. În Danemarca au avut loc tocmai a doua zi după accident alegeri generale și noul prim-ministru Baunsgaard a declarat din primele momente că privește accidentul cu cea mai mare seriozitate. La câteva zile după aceea, un comunicat oficial dat publicității la Copenhaga precizează că, în urma examinării împrejurărilor prăbușirii în Groenlanda a bombardierului B-52 cu arme nucleare la bord, guvernul danez este hotărît să obțină asigurări din partea guvernului Statelor Unite ca nici o armă nucleară să nu fie depozitată în Groenlanda și ca neutralitatea spațiului ei aerian să fie respectată. De menționat că, în declarația sa de politică externă, premierul Baunsgaard s-a pronunțat pentru recunoașterea liniei Oder-Neisse, a precizat că ar trebui avut în vedere «problema unei recunoașteri a Germaniei răsăritene» și a arătat că realizarea securității europene este «dorința tuturor țărilor europene».

O evoluție politică cu adevărat semnificativă pentru întreg continentul european.

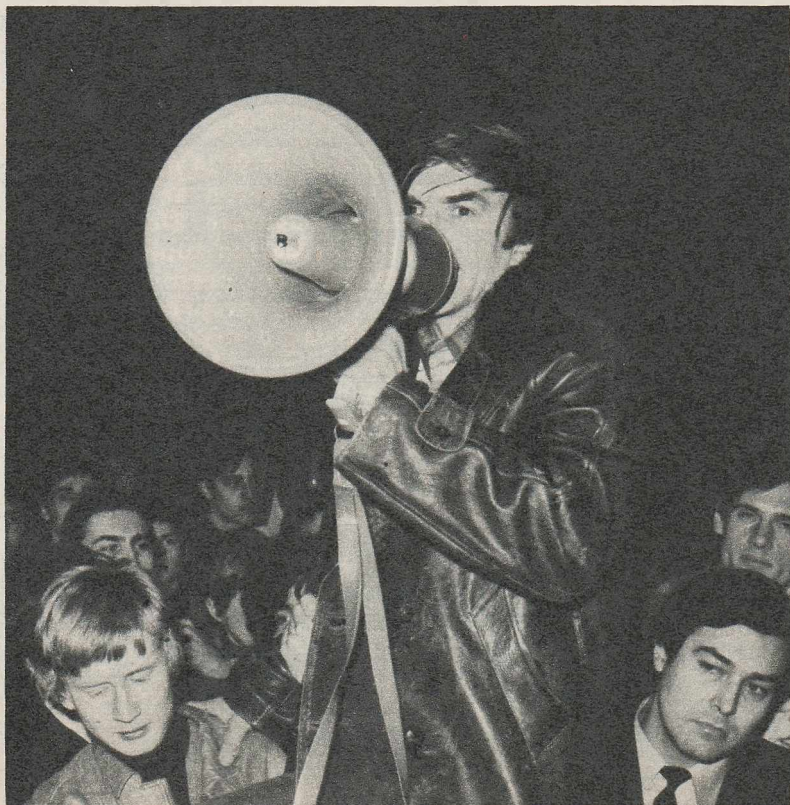
FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

Aceste imagini, infățișînd emblema Ambasadei S.U.A. din Saigon smulsă de pe zid de tirul patrioților sud-vietnamezi (fotografia din dreapta, reprodusă din revista americană «Newsweek») și de la baza Khe Sanh, unde militarii întăresc fortificațiile (fotografia de sus), constituie mai mult decît instantanee izolate; ele semnifică parcă întreaga situație în care se află agresorii, devenind ei, acum, pe întreg cuprinsul Vietnamului de sud, asediați.

Într-un comentariu intitulat «Marele viraj al studenților», săptămînalul francez «Le Nouvel Observateur» se referă în acești termeni la starea de spirit a studențimii vest-germane: «In Universitățile de la Mannheim, Tübingen, Heidelberg și chiar în cea de la Marburg, în mod tradițional conservatoare, «sit-in»-urile și «go-in»-urile se înmulțesc. Deși acest «vocabular de revoltă» este împrumutat de la studenții Universității americane din Berkeley, el ilustrează indispoziția profundă care domnește în prezent în cercurile studențimii (vest) germane». Motivele care stau la baza acestei stări de spirit protestatatoare sînt din cele mai variate, îmbrățișînd atît aspecte intern-universitare — necesitatea reformei învățămîntului, condamnarea creșterii costului vieții etc. — cît și internaționale — în primul rînd războiul dus de S.U.A. în Vietnam. Ecoul acestor frămîntări din rîndul studențimii vest-germane a ajuns pînă în Bundestag, prilejuind vii dezbateri pe marginea lor.

În fotografie: aspect din timpul recente demonstrații din fața consulatului american din Frankfurt, organizată în semn de protest împotriva agresiunii S.U.A. în Vietnam.

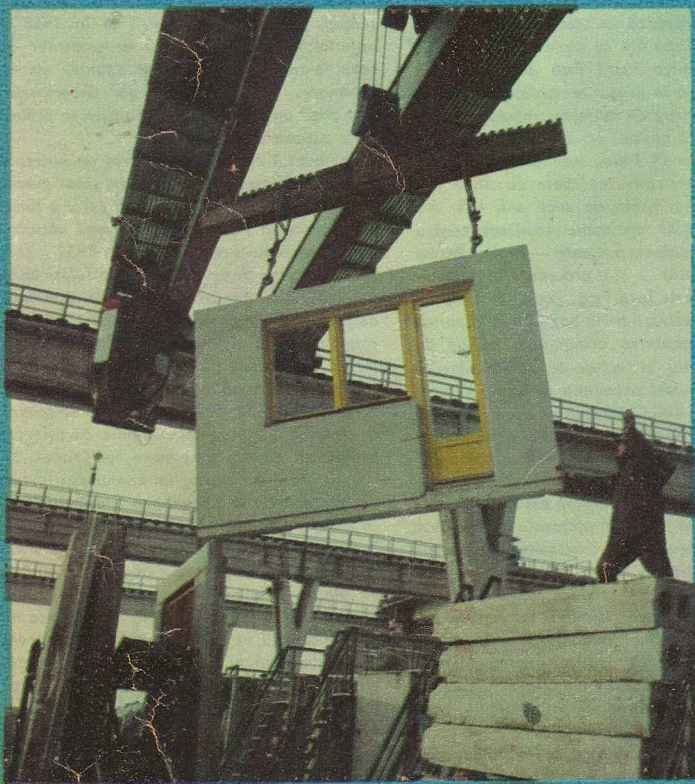

În țară și străinătate

SIGUR
RAPID
COMOD

călătoriti cu avioanele

tarom
TRANSPORTURILE AERIENE ROMÂNE

ÎNTEPRINDERE
PREFABRICATE DIN BETON
BUCUREȘTI-MILITARI
bd. Preciziei nr. 12
tel. 31 64 22

ÎNTEPRINDERE PREFABRICATE DIN BETON
Bucuresti-Militari, bd. Preciziei nr. 12 — tel. 31 64 22

PRODUCE SI LIVREAZĂ PE BAZĂ DE REPARTITIE
ÎN MOD CURENT

ELEMENTE PREFABRICATE PENTRU LOCUINTE

- Panouri din beton armat pentru locuinte, executate cu termoizolatie, avind timplărie montată din fabrică.
- Noduri sanitare și termice pentru clădiri de locuit, inclusiv ansamblele de radiatoare.
- Blocuri de zidărie sort 0,7 t m³ și plăci termoizolatoare sort 0,5 t m³ folosite la executia zidăriei portante și neportante la pereti exteriori și interiori, la izolarea termică a teraselor etc.

PREFABRICATE PENTRU CONSTRUCȚII INDUSTRIALE

- Ferme transversale cu deschidere de 18 și 24 m și ferme longitudinale cu deschidere de 12 m din beton armat pre-comprimat, pentru acoperisuri de hale industriale. Elementele dau posibilitatea montării cu ușurință, la partea superioară a lor, a instalațiilor termice, apă etc. De asemenea, permit suspendarea la talpa inferioară a căilor de rulare, iar prin posibilitățile de combinare a panourilor satisfac o mare gamă de necesități geometrice și funcționale.
- Chesoane din beton armat cu și fără luminator, pentru acoperisuri industriale avind dimensiunile de 3×6 m cu posibilități de productivitate sporite la montaj.
- Plăci portante și termoizolatoare din beton celular autoclavizat de 3×0,5×0,12 m pentru acoperisuri de hale industriale.

DIVERSE PRODUSE

- Covoare de armătură cu lățimea de 3,60 m din oțel OL 38, cu diametrul pină la 6 mm, cu materialul clientului sau repartiției de oțel.
- Deșeuri de beton cu posibilități de utilizare la drumuri provizorii și definitive, fundații diverse etc.